

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2005-1-18 (Soruşturma)
Karar Sayısı : 06-69/931-268
Karar Tarihi : 3.10.2006

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler : Tuncay SONGÖR, Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ,
Rıfki ÜNAL, Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI,
M. Sıraç ASLAN, Mehmet Akif ERSİN

B. RAPORTÖRLER : Hasan Hüseyin ÜNLÜ, İsmail Yücel ARDIÇ
Cumhur Atalay HATİPOĞLU

C. ŞİKAYET EDEN : - Antalya Ticaret ve Sanayi Odası
Kazım Özalp Cad. 2. Sok. No:4 Antalya

D. HAKKINDA SORUŞTURMA YAPILANLAR:

- Ado Hazır Beton Sanayi Nakliyat ve Tic. A.Ş.¹
Altınova Sinan Mah. Hanımeli Sk. Koyunlar Mevkii
Kızıltoprak Antalya
Temsilcisi: Av. Abdullah ÖZEL, Av. Bedir KARACA
Adliye Karşısı Alp Pasajı Kat: 2 Bucak Burdur
- Çallıoğlu Beton Madencilik Akaryakıt Sanayi ve Ticaret A.Ş.²
Vatan Bulvarı Binası Pk 25 07040 Antalya
- Çimsa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş.³
Toroşlar Mah. Tekke Cad. Yenitaşkent 33013
Mersin
Temsilcisi: Av. Nurkut İnan
Çobanyıldızı Sok. 8/12 Çankaya Ankara
- Divarcılar Hazır Beton İnş. Nak. Mad. San. Tic. Ltd. Şti.⁴
Bahtılı Köyü Girişi 07190 Çakırlar Antalya
- Göлтаş Hazır Beton ve Yapı Elemanları San. ve Tic. A.Ş.⁵

¹ Kararın bundan sonraki bölümlerinde "Ado Beton" olarak anılacaktır.

² Kararın bundan sonraki bölümlerinde "Çallıoğlu" olarak anılacaktır.

³ Kararın bundan sonraki bölümlerinde "Çimsa" olarak anılacaktır.

⁴ Kararın bundan sonraki bölümlerinde "Divarcılar" olarak anılacaktır.

⁵ Kararın bundan sonraki bölümlerinde "Göлтаş" olarak anılacaktır.

Isparta-Afyon Karayolu Üzeri 16. km. Isparta
Temsilcisi: Av. Dr. Cevdet YAVUZ
Büyükdere Cad. Kaynak Apt. No:157 Kat:3 Daire:11
34394 Zincirlikuyu İstanbul

- Kadıahmetoğulları Asfalt İnşaat Taahhüt San. ve Tic. A.Ş.⁶
Ulus Mah. Orhan Veli Cd. No:44/3-4 PK 671 07003
Antalya
- Konya Çimento Sanayi A.Ş.⁷
Ankara Yolu Üzeri 8. Km No: 355 Konya
Temsilcisi: Av. Dr. Erden KUNTALP
Reşit Galip Cd. Hirfanlı Sk. 7/3-4 GOP Ankara
- Özgür Çimento ve Beton Endüstrisi A.Ş.⁸
Etibank Ferrokrom Tesisleri Yanı Cezaevi Yolu
Kepezaltı/Antalya

E. DOSYA KONUSU : Akdeniz Bölgesi hazır beton pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerin 4054 sayılı Kanun'u ihlal edip etmediklerinin tespiti.

F. İDDİALARIN ÖZETİ : Şikayet dilekçesinde özetle, Akdeniz Bölgesi hazır beton pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini teşebbüsler arası yapılan anlaşmalar yoluyla ihlal ettikleri iddiası yer almaktadır.

G. DOSYA EVRELERİ : Kurum kayıtlarına 22.10.2004 tarih ve 5891 sayı ile giren Antalya Sanayi ve Ticaret Odası tarafından gönderilen şikayet dilekçesi üzerine, Rekabet Kurulu'nun 23.12.2004 tarih, 04-81/1155-M sayılı kararı uyarınca; Akdeniz bölgesi çimento ve hazır beton pazarlarında faaliyet gösteren teşebbüsler hakkında önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.

Önaraştırma sonunda hazırlanan 2.3.2005 tarih, 2005-1-18/ÖA-04-MÖP sayılı Önaraştırma Raporu Rekabet Kurulu'nun 24.3.2005 tarihli toplantısında görüşülerek yukarıda yer verilen teşebbüsler hakkında soruşturma açılmıştır.

Soruşturma kararı hakkında soruşturma açılan teşebbüslere tebliğ edilmiş ve bu teşebbüslerden ilk yazılı savunmalarını göndermeleri talep edilmiştir.

Soruşturma Heyeti'nin talebi üzerine, Rekabet Kurulu'nun 15.9.2005 tarih ve 05-58/852-M sayılı kararı ile soruşturma süresinin altı ay uzatılmasına karar verilmiştir.

Soruşturma kapsamındaki teşebbüslerin ilk yazılı savunmaları süresi içerisinde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.

⁶ Kararın bundan sonraki bölümlerinde "Kadıahmetoğulları" olarak anılacaktır.

⁷ Kararın bundan sonraki bölümlerinde "Konya Çimento" olarak anılacaktır.

⁸ Kararın bundan sonraki bölümlerinde "Özgür Beton" olarak anılacaktır.

Soruşturma Heyetince tamamlanan 24.3.2006 tarih ve SR/06-7 sayılı Soruşturma Raporu, Kanun'un 45/1. maddesi uyarınca tüm Kurul Üyeleri ile soruşturma kapsamındaki teşebbüslere tebliğ edilmiş ve aynı maddenin ikinci fıkrası gereğince, taraflardan 30 gün içinde yazılı savunmalarının gönderilmesi istenilmiştir. Tarafların savunmaları, ek süreler de dikkate alındığında, yasal süresi içinde Kurum kayıtlarına girmiştir.

Soruşturma Heyetinin hazırladığı Ek Yazılı Görüş, Kanun'un 45/2. maddesi uyarınca tüm Kurul Üyelerine ve taraflara tebliğ edilmiştir. Tarafların savunmaları yasal süresi içinde Kurum'a intikal etmesinin ardından, Kurul tarafından 26.9.2005 tarihinde sözlü savunma toplantısının yapılmasına karar verilmiştir.

26.9.2006 tarihinde yapılan sözlü savunma toplantısının ardından Kurul, 3.10.2006 tarih ve 06-68/931-268 sayı ile nihai kararını vermiştir.

13.7.2005 tarih, 25874 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5388 sayılı "Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun"un 5. maddesinde yer alan "...Soruşturma yapılmasına karar verildiği takdirde Kurul ilgili daire başkanının gözetiminde soruşturmayı yürütecek raportör veya raportörleri belirler." hükmü uyarınca alınan 13.7.2005 tarih, 05-46/667 sayılı Kurul kararı doğrultusunda, mevcut soruşturmanın Heyet Başkanlığını yürüten Kurul Üyesi Süreyya ÇAKIN nihai karar toplantısına katılmamıştır.

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Soruşturma Raporu'nda;

2000 yılından bugüne kadar sürekli ve düzenli olarak teşebbüsler arasında yapılan toplantılar ve görüşmeler sonucunda, ilgili pazarın paylaşıldığı, söz konusu pazar paylaşımı uygulamasının teşebbüsler arası bilgi değişimi yoluyla takip edilerek sağlandığı, fiyat, vade gibi satış şartlarının tespit edildiği, bu şekilde 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin teşebbüsler arasındaki yatay anlaşmalar yoluyla ihlal edildiği, bu nedenle de söz konusu teşebbüslere aynı Kanun'un 16. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca para cezası verilmesi gerektiği,

4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini yatay anlaşmalar yoluyla ihlal ettikleri tespit edilen teşebbüslere aynı Kanun'un 16. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca verilecek para cezasının takdirinde;

1. 2000 yılında başladığı ve aralıksız olarak halen devam ettiği tespit edilen ihlalin süresinin ve ağırlığının ağırlaştırıcı unsur olarak,
2. Çimento ve hazır beton sektörleri hakkında daha önce 5 ayrı soruşturma yapılmasının, soruşturma taraflarından olan Göltaş hakkında 2 defa, Çimsa, Konya Çimento ve Ado Çimento hakkında 1 defa soruşturma yapılarak ihlal tespit edilmiş olmasının Göltaş, Çimsa, Konya Çimento ve Ado Beton bakımından ağırlaştırıcı unsur olarak,
3. Göltaş, Çimsa, Ado Çimento ve Konya Çimento'nun aynı zamanda birer entegre çimento üretici olmalarının söz konusu teşebbüsler bakımından ağırlaştırıcı unsur olarak,
4. Çallıoğlu, Divarcılar ve Kadiahmetoğulları'nın çimento üretim tesisleri olmayan bağımsız birer hazır beton tesisi olmaları nedeniyle, çimento temini bakımından

soruşturma konusu çimento üreticilerine bağımlı olmalarının söz konusu teşebbüsler bakımından hafifletici unsur olarak,

5. Özgür Beton'un entegre bir çimento fabrikası olmaması sadece çimento öğütme tesisine sahip olması nedeniyle klinker temini bakımından soruşturma konusu çimento üreticilerine bağımlı olmasının söz konusu teşebbüs bakımından hafifletici unsur olarak,
6. Çimsa'nın 2003 yılının Ağustos ayından itibaren rekabet ihlallerinin gerçekleştirildiği toplantı ve görüşmelere katılımının tespit edilmemesinin söz konusu teşebbüs bakımından hafifletici unsur olarak,
7. Konya Çimento hakkında, 65 no'lu ve 6.8.2004 tarihli belge dışında rekabet ihlali tespit edilememesinin söz konusu teşebbüs bakımından hafifletici unsur olarak,

değerlendirilerek, ayrıca Rekabet Kurulu'nun daha önce çimento ve hazır beton sektörüne yönelik çeşitli soruşturma nihai kararlarında, teşebbüslerin net satışlarının %1'i ile %3'ü arasında değişen oranlarda ceza verdiği de dikkate alınarak, Rekabet Kurulu'nun takdir hakkı saklı kalmak kaydıyla,

Yukarıda, 1'inci, 2'nci ve 3'ncü paragraflarda yer verilen ağırlaştırıcı unsurlar da dikkate alınarak,

- Ado Hazır Beton Sanayi Nakliyat ve Tic. A.Ş.,
  - Göltaş Hazır Beton ve Yapı Elemanları San. ve Tic. A.Ş.'ye
- 2004 yılı net satışlarının %8'inden aşağı olmamak üzere,

Yukarıda, 1'inci, 2'nci ve 3'ncü paragraflarda yer verilen ağırlaştırıcı unsurlar ve 6'ncı paragraflarda yer verilen hafifletici unsur da dikkate alınarak,

- Çimsa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ye
- 2004 yılı net satışlarının %6'sından aşağı olmamak üzere,

Yukarıda, 1'inci paragraflarda yer verilen ağırlaştırıcı unsur ve 5'inci paragraflarda yer verilen hafifletici unsur da dikkate alınarak,

- Özgür Çimento ve Beton Endüstrisi A.Ş.'ye
- 2004 yılı net satışlarının %5'inden aşağı olmamak üzere,

Yukarıda, 1'inci paragraflarda yer verilen ağırlaştırıcı unsur ve 4'üncü paragraflarda yer verilen hafifletici unsur da dikkate alınarak,

- Çallıoğlu Beton Sanayi ve Ticaret A.Ş.,
  - Divarcılar Hazır Beton İnş. Nak. Paz. San. Tic. Ltd. Şti.,
  - Kadiahmetoğulları Asfalt İnşaat Taahhüt San. ve Tic. A.Ş.'ye
- 2004 yılı net satışlarının %4'ünden aşağı olmamak üzere,

Yukarıda, 7'nci paragraflarda yer verilen hafifletici unsur da dikkate alınarak,

- Konya Çimento Sanayi A.Ş.'ye
- 2004 yılı net satışlarının %1'inden aşağı olmamak üzere,

4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca para cezası verilmesi gerektiği ifade edilmektedir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Taraflar

I.1.1. Ado Hazır Beton Sanayi Nak. Ve Tic. A.Ş.

Teşebbüsün ortaklık yapısı ve yönetim kurulu aşağıdaki gibidir:

Tablo-1 Ado Beton'un Ortaklık Yapısı

Hissedar	Hisse Adedi
Adem Sak	3.261
Cem Sak	960
Ümit Sak	1
As Çimento San. Nak. Tic. A.Ş.	480
Çağlar Plastik San. ve Tic. A.Ş.	48
Bekir Güven Berk	50

Tablo-2 Ado Beton Yönetim Kurulu

Adem Sak	Yönetim Kurulu Başkanı
Ümit Sak	Yönetim Kurulu Başkan Yrd.
Bekir Güven Berk	Yönetim Kurulu Üyesi

I.1.2. Çalioğlu Beton Sanayi ve Ticaret A.Ş.

Teşebbüsün ortaklık yapısı ve yönetim kurulu aşağıdaki gibidir:

Tablo-3 Çalioğlu'nun Ortaklık Yapısı

Hissedar	Pay Miktarı (YTL)
Çalioğlu İnşaat San. ve Tic. A.Ş.	1.837.500
Mehmet Şencan	3.209.500
Ziya Erbaş	1.519.005
Tahsin Aksoy	294.000
Zeki Akbaş	294.000
Erol Taşkoparan	73.500
Adnan Torgay	73.500
Osman Sıpmaz	48.995

Tablo-4 Çalioğlu'nun Yönetim Kurulu

Mehmet Şencan	Başkan
Ziya Erbaş	Başkan Yrd. ve Murahhas Aza
Tahsin Aksoy	Üye

I.1.3. Çimsa Çimento Sanayii ve Ticaret A.Ş.

Teşebbüsün ortaklık yapısı ve yönetim kurulu aşağıdaki gibidir:

Tablo-5 Çimsa'nın Ortaklık Yapısı

Hissedar	Ortaklık Oranı (%)
Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.	44,54
Adana Çimento San. A.Ş.	15,72
Akçansa Çimento San. A.Ş.	10,00
Aksigorta A.Ş.	2,57
Diğerleri	27,17

Tablo-6 Çimsa'nın Yönetim Kurulu

Erhan Kamışlı	Yönetim Kurulu Başkanı
Abdullah Uğur Karatop	Yönetim Kurulu Üyesi
Mustafa Nedim Bozfakioğlu	Yönetim Kurulu Üyesi
Tamer Güven	Yönetim Kurulu Üyesi

I.1.4. Divarcılar Hazır Beton İnşaat Nakliye Pazarlama Sanayi ve Tic. Ltd Şti.

Teşebbüsün ortaklık yapısı aşağıdaki gibidir:

Tablo-7 Divarcılar'ın Ortaklık Yapısı

Hissedar	Hisse Adedi
Mustafa Divarcı	4.000
Osman Divarcı	4.000
Saffet Divarcı	4.000

I.1.5. Göлтаş Hazır Beton ve Yapı Elemanları San. ve Tic. A.Ş.

Teşebbüsün ortaklık yapısı ve yönetim kurulu aşağıdaki gibidir:

Tablo-8 Göлтаş'ın Ortaklık Yapısı

Hissedar	Ortaklık Oranı (%)
Göлтаş	99,67
Şevket Demirel	0,13
Yılmaz Kasap	0,07
Nahit Kabakçı	0,13
Diğerleri	0,01

Tablo-9 Göлтаş'ın Yönetim Kurulu

Şevket Demirel	Yönetim Kurulu Başkanı
Ş. Nihan Atasagun	Yönetim Kurulu Başkan Vekili
Yılmaz Kasap	Yönetim Kurulu Üyesi
Sertaç Bora Özyurt	Yönetim Kurulu Üyesi
Özcan Cengiz	Yönetim Kurulu Üyesi
Ömer Yiğitbaş	Yönetim Kurulu Üyesi

I.1.6. Kadıahmetoğulları Asfalt İnşaat Taah. San. ve Tic. A.Ş.

Teşebbüsün ortaklık yapısı ve yönetim kurulu aşağıdaki gibidir:

Tablo-10 Kadıahmetoğulları'nın Ortaklık Yapısı

Hissedar	Hisse Adedi
Hilmi Ünal	1.450.000
Naim Ünal	1.450.000
Mustafa Ünal	900.000
Ahmet Ünal	500.000
Orhan Ünal	350.000
Sezai Ergun Ünal	350.000

Tablo-11 Kadıahmetoğulları'nın Yönetim Kurulu

Hilmi Ünal	Yönetim Kurulu Başkanı
Naim Ünal	Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı
Mustafa Ünal	Yönetim Kurulu Üyesi
Orhan Ünal	Yönetim Kurulu Üyesi
Ahmet Ünal	Yönetim Kurulu Üyesi
Sezai Ergun Ünal	Yönetim Kurulu Üyesi

I.1.7. Konya Çimento Sanayi A.Ş.

Teşebbüsün ortaklık yapısı ve yönetim kurulu aşağıdaki gibidir:

Tablo-12 Konya Çimento'nun Ortaklık Yapısı

Hissedar	Ortaklık Oranı (%)
Vicat Grup Şirketleri	79,51
Konya Çimento Ticaret Ltd. Şti.	1,46
Diğer Hissedarlar	19,03

Tablo-13 Konya Çimento'nun Yönetim Kurulu

Bülent Akarcalı	Yönetim Kurulu Başkanı
Louis Merceron-Vicat	Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı ve Murahhas Aza
Jacques Merceron-Vicat	Yönetim Kurulu Üyesi
Gilbert Noel Claude Natta	Yönetim Kurulu Üyesi
Jean Michel Allard	Yönetim Kurulu Üyesi
Dominique François Renie	Yönetim Kurulu Üyesi
M. Cemil Özgür	Yönetim Kurulu Üyesi
M. Guy Sidos	Yönetim Kurulu Üyesi
Hüsnü Bozkurt	Yönetim Kurulu Üyesi
Bestami İnan	Yönetim Kurulu Üyesi

I.1.8. Özgür Çimento ve Beton Endüstrisi A.Ş.

Teşebbüsün ortaklık yapısı ve yönetim kurulu aşağıdaki gibidir:

Tablo-14 Özgür Beton'un Ortaklık Yapısı

Hissedar	Ortaklık Oranı (%)
Cem Özgür	73,6
Özlem Özgür	8,79
Cemil Cenk Özgür	8,79
Begüm Cana Özgür	8,79
Diğer	0,03

Tablo-15 Özgür Beton'un Yönetim Kurulu

Cem Özgür	Yönetim Kurulu Başkanı
Zeynep Gülnur Bekman	Yönetim Kurulu Koordinatörü
Ümit Yaşar Odabaşoğlu	Yönetim Kurulu Üyesi
Özkan Güven	Yönetim Kurulu Üyesi
Muzaffer Karaca	Yönetim Kurulu Üyesi
Semine Yılmaz	Yönetim Kurulu Üyesi

I.2. İlgili Pazar

I.2.1. İlgili Ürün Pazarı

Soruşturma konusu olan eylemlerin gerçekleştirildiği sektör "hazır beton" sektörüdür. Hazır beton basınca dayanım özelliğine göre sınıflara ayrılmıştır. Belli başlı beton dayanım sınıfları C14, C16-18, C20, C25, C25+ olup arz ve talep ikameleri dikkate alınarak ilgili ürün pazarı "hazır beton" pazarı olarak belirlenmiştir. Ancak yapılacak fiyat analizlerinde, en çok kullanılan ürünler olan C20 ve C25 ürünleri üzerinde yoğunlaşmıştır.

I.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

Soruşturma, Akdeniz Bölgesi hazır beton sektöründe faaliyet gösteren sekiz teşebbüs hakkında açılmıştır. Hazır beton ürünün karakteristik özellikleri gereği hazır beton tesislerinin çevrelerinde yerel alt pazarların oluştuğu görülmektedir. Soruşturma konusu teşebbüslerin faaliyet alanı incelendiğinde tamamının faaliyetinin Antalya ili merkezi ve çevresinde keşiştiği anlaşılmaktadır. Bu nedenle ilgili coğrafi pazar “Antalya ili merkezi ve çevresi” olarak belirlenmiştir.

I.3. Yapılan İncelemelerde Elde Edilen Bilgi, Belgeler ve Söz Konusu Bilgi, Belgelerin Değerlendirilmesi

Teşebbüslerin çeşitli mahallerinde uzmanlarca yapılan yerinde incelemelerde elde edilen ve 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesinin ihlal edildiğini gösteren belgelere aşağıda tarih sırasına göre yer verilmiş ve gerektiğinde her bir belgenin altında tespit ve değerlendirme yapılmıştır.

1. Özgür Beton’da yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen ve Ağustos-Eylül 2000 döneminde yapıldığı anlaşılan “Protokol” başlıklı belgede, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır.

“

PROTOKOL

İş bu protokol bir bölgede çalışan 6 firma arasında hazırlanmış olup centilmenlik kuralları içerisinde haksız rekabeti önlemek ve piyasa istikrarını sağlamak amacıyla firmaların iyi niyet kuralları çerçevesinde taahhüt ettikleri ve uyacaklarına dair teminata buldukları toplam 9 maddeyi içermektedir.

1) Eskiden tespit edilen pazar payları bir kenara bırakılarak bu hakları geçici olarak dondurulmuştur. Halen mevcut makine parkı dikkate alınarak her ekip için geçerli olan satış kotaları çıkarılmıştır. Alfabetik sıralama esasına göre;

15 – 1. Ekip	13	% 12.6	(15.2)
11 – 2. Ekip	9	% 9.2	(11.1)
20 – 3. Ekip	15	% 16.8	
13 – 4. Ekip	11	% 10.9	(13.1)
21 – 5. Ekip	19.5	% 17.6	(21.2)
24 – 6. Ekip	19.5	% 20.1	(24.2)
15 – 7. Ekip	13	%12.6	(15.2)
119			(100)

2) Ekiplerin günlük sevkiyatları bir sonraki günün sabahında düzenli olarak ..... numaralı fax’a bildirilecektir.

3) İşletmeler bazında gerekli hallerde denetimler yapılacak bu denetimlerde ilgili ekibin üst yöneticinin gözetim ve denetimi gerekmeksizin sistem incelemeye açık olacaktır.

4) Günlük raporlardaki göstergeler dikkate alınarak çıkartılan aylık miktarlar, takip eden ayın ilk gününde değerlendirilip tüm ekip yetkililerine açıklanacak bu açıklamanın akabinde kotanın üzerinde olan ekipler, her birim başına 2.000.000

TL.'lık ödemeyi asgari üç gün içinde gerçekleştirecektir. Kotanın altında kalan ekip ise alınan miktar kadar malzeme faturasını (KDV dahil) keserek ilgili ekibe verecektir.

5) Her bir ekip 10'ar milyarlık teminat çeklerini ekip şefine en geç 01.09.2000 tarihinde takdim edecektir.

6) Anlaşmalar aylık periyotlar halinde yapılacak olup bir sonraki ay için isteyen ekip teminat çekini alarak ayrılacaktır. Ayrılan ekipten sonra aylık satışların dağılımı yine eskiden olduğu gibi sürdürülecektir.

7) Piyasa koşullarında tesbit edilen satış fiyatı sabit olup ekiplerin hesaplarında bu rakam baz alınacaktır. İsteyen bu rakamın üstünde veya altında satış serbestisine sahip olup esas olarak kota rakamlarına sadık kalacaktır.

8) Hiçbir bahane ve gerekçe ile bahse konu kotalar değiştirilemez veya herhangi bir açıklama getirilerek bazı satışlar kota dışına çıkartılamaz.

9) Tüm ekipler yukarıda bahsedilen koşulları kayıtsız şartsız kabul ettiklerini sözlü ve yazılı olarak beyan etmiş ve iş bu protokolü imzalamışlardır.”

➤ Belgede yer alan “Eskiden tespit edilen pazar payları...” ifadesinden, daha önce de benzer anlaşmalar yapıldığı anlaşılmaktadır. Her teşebbüs için “satış kotası” olarak adlandırılan gelecek dönemlere ilişkin satış miktarları belirlenerek, söz konusu “satış kotasının” teşebbüsler tarafından takip mekanizması kurulmuştur. Bu şekilde oluşturulan kartelin devamlılığını sağlamak amacıyla kurulan kontrol mekanizmasının denetiminin yapılması ve denetimin ne şekilde yapılacağı da öngörülmüştür: “İşletmeler bazında gerekli hallerde denetimler yapılacak bu denetimlerde ilgili ekibin üst yöneticinin gözetim ve denetimi gerekmeksizin sistem incelemeye açık olacaktır.” Tespit edilen “satış kotasına “ uymayan teşebbüsler için teminat ve ceza mekanizması da öngörülmüştür.

2. Divarcılar'da yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, Pazarlama Sorumlusu Enver Karay'a ait 2001 yılı ajandasınının 26 Ocak tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

" Pazar payları

Ado :	13 + 0,5	Kadı Ahmet :	19,5
Göltaş :	19,5	Göltaş :	19,5
Kadı :	19,5	Çimsa :	15
Çimsa :	15	Ado :	13 + 0,5
Divarcı :	11	Özgür :	13
Çallı :	9	Divarcı :	11
Özgür :	13	Çallı :	9
	100		

Fiyatlar

BS 20 → 31 -34 → Liste çıkacak Asgari - 500

Yukarı betonlar 2 000 000 artış
Aşağı beton 1 000 000 düşük

7.1.2002 fiyatlarımız açıklanacak

-Fatura olayı-

*Çallı - Korkuteli hariç faturalı
Kadı - Faturalı satış yapılacak*

---

*Büyük işler
Paylaşım yapılacak*

Her ayın 15 ve 30 toplanacak..."

- 1 no'lu belgede görüldüğü üzere gelecek dönemlerde teşebbüslerin gerçekleştirecekleri satış miktarları "satış kotası" olarak belirlenmekte, buna göre de her teşebbüsün pazar payı ortaya çıkmaktadır. Yukarıdaki belgede teşebbüs isimlerinin karşısında yer alan rakamlar "satış kotasına" göre tespit edilen pazar paylarını ifade etmektedir. Aşağıdaki birçok belgede görüleceği üzere, anlaşma neticesinde tespit edilmiş olan pazar paylarına uyulup uyulmadığının takibi bakımından son derece önemli olan aylık ve yıllık satış miktarlarını teşebbüslerin sürekli olarak birbirlerine bildirdikleri tespit edilmiştir. Belge üzerinde yer alan ifadelerden; uygulanacak fiyatların ve fiyat artış tarihlerinin de tespit edildiği, müşteri paylaşımı yapıldığı, her ayın 15'inde ve 30'unda toplanılması konusunda uzlaşıldığı anlaşılmaktadır.
- 3. Divarcılar'da yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, Pazarlama Sorumlusu Enver Karay'a ait ajandanın 20 Ağustos 2001 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:
"(Beton fiyatları zamlandı) uygulamaya bugün geçildi."
- Yukarıdaki belgede yer alan ifade, yapılan toplantılar neticesinde varılan anlaşma sonucunda fiyat zammı yapıldığını ortaya koymaktadır.
- 4. Divarcılar'da yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, Pazarlama Sorumlusu Enver Karay'a ait ajandanın 28 Eylül 2001 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:
*"20 günlük satışları
Göлтаş: 8899,5   Kadıahmet: 9104,5   Divarcılar: 5272   Çallı: 5220
Özgür: 5500   Çimsa: 7656   Ado: Yok
8 Aylık satış 683 134   Aylık: 85 391,75"*
- Yukarıda ifade edildiği üzere, yapılan anlaşmanın takibinin ve denetiminin sağlanması bakımından teşebbüslerin aylık hatta günlük satış miktarlarının dahi takip edildiği görülmektedir.
- 5. Özgür Beton'da yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, şirket yönetim kurulu üyesi ve genel müdürü Ümit Odabaşı'na ait ajandanın içinde bulunan "2001 YILI ANTALYA MERKEZ FİRMALARA GÖRE HAZIR BETON ÜRETİMLERİ VE PAZAR PAYLARI" başlıklı tabloya aşağıda yer verilmiştir:

2001 YILI ANTALYA MERKEZ FİRMALARA GÖRE HAZIR BETON ÜRETİMLERİ VE PAZAR PAYLARI

	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYİS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK	TOPLAM	PAY	%	FARK
GÖLTAŞ	15.984,0	21.619,5	20.495,5	21.361,5	22.730,5	19.443,5	17.029,5	12.182,0	12.441,0	12.243,5	22.723,0	9.767,5	208.021,0	17,60	21,58	3,98
KADIAHMETOĞULLAR	20.661,5	20.957,5	15.735,5	25.218,5	24.450,0	20.785,5	14.133,0	11.265,0	13.134,0	14.300,0	14.500,0	15.100,0	210.240,5	20,10	21,81	1,71
ADO	10.124,0	9.684,0	8.194,0	12.523,0	11.852,0	14.053,0	12.613,0	11.146,0	10.000,0	11.029,5	8.100,0	6.000,0	125.318,5	12,60	13,00	0,40
ÇİMSA	9.641,0	11.240,0	13.455,0	13.154,0	12.369,0	7.850,0	7.554,0	8.171,0	10.196,0	9.564,5	8.229,0	7.001,0*	118.741,5**	16,80	12,44	-4,36
ÖZGÜR	13.125,0	12.760,0	10.088,0	10.171,0	7.478,0	7.244,0	7.721,0	6.432,0	7.955,0	8.558,0	10.747,0	7.171,0	109.450,0	12,60	11,35	-1,25
DİVARCILAR	9.775,5	11.179,0	7.242,0	11.124,0	10.124,0	8.928,0	8.431,0	8.398,0	8.644,0	8.683,0	6.644,0	9.161,0	109.000,5**	10,90	11,23	0,33
ÇALLIOĞLU	5.831,0	6.153,0	6.707,0	6.995,0	7.786,0	8.621,0	6.450,0	6.695,0	7.145,0	7.310,0	5.050,0	8.127,0	82.870,0	9,20	8,60	-0,60
TOPLAM	85.142,0	93.593,0	81.917,0	100.547,0	96.789,5	86.925,0	73.831,5	64.289,0	69.515,0	71.668,5	75.993,0	63.801,5	964.112,0	99,80	100,00	

19

19

14

14

14

11

9

100

* Belgede 8.475,0 olan bu hücredeki sayının üzerine 7.001,0 yazılmıştır.

** Belgede, bu hücredeki sayılar başka sayıların üzerine yazılmıştır.

➤ Yukarıdaki belgede yer alan tabloda, aylık satış miktarlarına, buna göre yıl sonunda oluşan pazar payları ile, dönem başında anlaşmayla tespit edilen pazar paylarına ve bunlar arasındaki farklara yer verilmiştir.

6. Ado Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş.'de bulunan 2001 Yılı Satış Raporu dosyasındaki, 7.1.2002 tarihli ve "Ado Hazır Beton A.Ş. 2001 Yılı Satış Raporu İle İlgili Görüşler" başlıklı belgede, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"...2002 HEDEFLER

9. Yılbaşındaki reel durumlara yakın pazar paylaşımı, fiyatların daha yüksek seviyede gideceğine işarettir...."

➤ Yukarıdaki belgede yer alan ifade pazar paylaşımı konusunda anlaşma yapıldığını açıkça ifade etmektedir.

7. Özgür Beton'da yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, şirket yönetim kurulu üyesi ve genel müdürü Ümit Odabaşı'na ait ajandanın 31 Ocak 2002 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır.

"Divarcı	10.200	11.15 (+0.15)
Göltaş	20738	22.60 (+3.1)
Kadı	17.363	18.98 (-0.52)
Ado	11.057	12.09 (-0.91)
Çimsa	12.040	13.16 (-1.84)
Özgür	10.861	11.88 (-1.12)
Çallı	9.200 /91.459 m3	10.06 (+1.06)(+3.000.000)"

➤ Yukarıda yer alan belgede, 1 no'lu belgede varılan anlaşma gereği tespit edilen "satış kotası" uyarınca belirlenen ve 2 no'lu belge görülen pazar paylarının, yine 1 no'lu belgede belirtildiği üzere, anlaşmayla dönem başında tespit edilen pazar payı ile fiili olarak gerçekleşen pazar payı arasındaki farklar yazılmıştır.⁹

8. Göltaş'ın Antalya hazır beton tesislerinde yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, Eski Tesis Müdürü Gürsel Güler'e ait ajandanın 15 Şubat 2002 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"...
- Çallıoğlu ile fiyat
- Divarcı
- Kadı¹⁰

} dirsek teması

1. Ziya beyle¹¹ görüşülecek (telefon aç, uğra)
Çimsa + Ado konusu

..."

⁹ 1 no'lu belgede anlaşma sonucunda tespit edilen "satış kotasının" aşılması veya altında kalınması durumunda nasıl bir yöntem izleneceği belirlenmişti.

¹⁰ Kadıahmetoğulları

¹¹ Ziya Erbaş, Çallıoğlu Yönetim Kurulu Üyesi.

➤ Yukarıda yer alan belgeden, Göltaş, Çallıoğlu, Divarcılar, Kadıahmetoğulları, Çimsa ve Ado Beton arasında görüşmeler yapıldığı anlaşılmaktadır.

9. Özgür Beton'da yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, şirket yönetim kurulu üyesi ve genel müdürü Ümit Odabaşı'na ait ajandanın 28 Şubat 2002 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"Göltaş	17.787	(19.5)	18.72
K Ahmet	20.529	(19.5)	21.61
Ado	13.471	(13)	14.18
Divarcı	10.547	(11)	11.10
Çimsa	10.804	(15)	11.37
Çallıoğlu	9.050	(9)	9.53
Özgür	12.826	(13)	13.50

➤ Yukarıdaki belgede teşebbüs isimlerinin karşısında sıralanan üç sütundan en soldaki Şubat 2002'ye ait aylık satış miktarları olduğu tespit edilmiştir. Söz konusu belgenin, ayın son günü olan 28 Şubat'ta düzenlenmiş olması dikkat çekicidir. Parantez içerisinde yer alan orta sütundaki rakamlar anlaşmayla tespit edilen "aylık kota" oranları, en sağdaki sütunda yer alan rakamlarsa teşebbüslerin Şubat 2002'de gerçekleşen satış miktarına göre hesaplanmış pazar paylarıdır. Bu şekilde, 1 no'lu belgede belirtildiği üzere anlaşmaya ne derece uyulduğu ay ay takip edilmektedir.

10. Göltaş'ın Antalya hazır beton tesislerinde yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, Eski Tesis Müdürü Gürsel Güler'e ait ajandanın 2 Nisan 2002 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

" ...

	<u>Mart 2002</u>
G =	24500 ¹²
A =	16255
Ö =	18500
D =	10540
Ça =	10500
K =	22485
Çi =	

..."

➤ Bu belgede, yukarıda ifade edilen amaçlarla Mart 2002'ye ait aylık satış miktarlarının teşebbüsler tarafından birbirlerine gönderilmek suretiyle takip edildiği görülmektedir.

¹² Belgede 2450 yazmaktadır. Sondaki bir sıfırın yanlışlıkla yazılmadığı düşünülmektedir. "G" Göltaş'ı, "A" Ado'yu, "Ö" Özgür'ü, "D" Divarcılar'ı, "Ça" Çallıoğlu'nu, "K" Kadıahmetoğulları'nı, "Çi" Çimsa'yı ifade etmektedir.

11. Göltaş'ın Antalya hazır beton tesislerinde yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, Eski Tesis Müdürü Gürsel Güler'e ait ajandanın 3 Nisan 2002 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“ ...

- *Komisyona paylaşım*

- *Her 15 günde bir toplantı gelecek sefer*

- ...

- *Ado C20 – 30 peşin yapacak*

- *Fiyatlar 32-34'e oluşturulmaya çalışılacak*

- *Ziya Bey Türkiye'de en pahalı çimentoyu Div + Çallı + Kadı alıyor diyor.*

...”

- Yukarıda yer alan belgeden, teşebbüsler arasında bir toplantı yapıldığı, bu toplantıda, satış koşulları ve fiyatları gibi konuların görüşüldüğü ve oluşturulacak olan fiyat seviyesi konusunda mutabakata varıldığı anlaşılmaktadır. Ayrıca 2 no'lu belgede olduğu gibi bu belgede de, 15 günde bir toplantı yapılacağı ifade edilmiştir.

12. Göltaş'ın Antalya hazır beton tesislerinde yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, Eski Tesis Müdürü Gürsel Güler'e ait ajandanın 10 Mayıs 2002 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“ ...

Göltaş 7300,5

Kadı 7550

Çimsa 3854

Çallı 3258

Ado 5700

Div 3800

Özgür 5200

...”

- Bu belgede, 1 no'lu belgede varılan anlaşma ve yukarıda ifade edilen amaçlarla 1 Mayıs 2002 – 10 Mayıs 2002 arası döneme ait 10 günlük satış miktarlarının teşebbüsler tarafından birbirlerine gönderilmek suretiyle takip edildiği görülmektedir. Söz konusu miktarların teşebbüslerin 1 Mayıs 2002 – 10 Mayıs 2002 arası döneme ait 10 günlük gerçekleşen satış miktarları olduğu tespit edilmiştir.

13. Göltaş'ın Antalya hazır beton tesislerinde yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, Eski Tesis Müdürü Gürsel Güler'e ait ajandanın 17 Mayıs 2002 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“
...
17/5/2002

- G – 12.085
- K – 12.119
- A – 10.069
- D – 6428
- Çim – 7021
- Çal - 5350
- Ö - 9107

...”

- Bu belgede, 1 no'lu belgede varılan anlaşma ve yukarıda ifade edilen amaçlarla 1 Mayıs 2002 – 17 Mayıs 2002 arası döneme ait 17 günlük satış miktarlarının teşebbüsler tarafından birbirlerine gönderilmek suretiyle takip edildiği görülmektedir. Söz konusu miktarların teşebbüslerin 1 Mayıs 2002 – 17 Mayıs 2002 arası döneme ait 17 günlük gerçekleşen satış miktarları olduğu tespit edilmiştir.

14. Divarcılar'da yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, Pazarlama Sorumlusu Enver Karay'a ait ajandanın 3 Haziran 2002 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“Göлтаş: 22 392
Çimsa: 12 756
Çallı: 11 126
Ado: 17 286
Kadı: 25 000
Divarcı: 10 960 + 3
Özgür: 17 518”

- Bu belgede, 1 no'lu belgede varılan anlaşma ve yukarıda ifade edilen amaçlarla Mayıs 2002'ye ait aylık satış miktarlarının teşebbüsler tarafından birbirlerine gönderilmek suretiyle takip edildiği görülmektedir. Söz konusu rakamların, teşebbüslerin Mayıs 2002 ayına ait gerçekleşen satış miktarları olduğu tespit edilmiştir.

15. Göлтаş'ın Antalya hazır beton tesislerinde yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, Eski Tesis Müdürü Gürsel Güler'e ait ajandanın 26 Temmuz 2002 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“
...
- Ado Tarık Bey¹³ – Altınova 10:00
...”

- Yukarıda yer alan belge, Göлтаş ile Ado Beton arasında görüşme yapıldığını göstermektedir.

¹³ Tarık Çağlayan, Ado Beton Satış ve Pazarlama Müdürü.

16. Göлтаş'ın Antalya hazır beton tesislerinde yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, Eski Tesis Müdürü Gürsel Güler'e ait ajandanın 27 Temmuz 2002 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“ ...
27/7/2002

Çallı	5.830
Div	7.460
Göl	12.031
Özg	12.612
Çims	7.540
Kadı	14.130
	+
	<u>70.500</u>

3/8/2002 Çallı
Cumartesi 10:00

...

27/7/2002

- Haftalık toplantılara devam
- Arada sırada toplantılara üst yöneticilerinde daveti Ziya bey haber verecek
- Çimento fiyat farkları yansıtılsın haftaya fiyat belirleyelim
- Ado manavgata gidiyor
- Kendi ... kuran firmalara (Beytur gibi) çimento fiyatları yüksek tutulup...

Bu belgede, 1 no'lu belgede varılan anlaşma ve yukarıda ifade edilen amaçlarla 1 Temmuz 2002 - 27 Temmuz 2002 arası döneme ait 27 günlük satış miktarlarının teşebbüsler tarafından birbirlerine gönderilmek suretiyle takip edildiği görülmektedir. Söz konusu rakamların, teşebbüslerin söz konusu döneme ait gerçekleşen satış miktarları olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca 3/8/2002 Cumartesi günü Çallıoğlu'nda saat 10:00'da bir toplantı yapılması, toplantıların haftada bir yapıldığı ve bu toplantılara devam edilmesi, söz konusu toplantılara arada sırada teşebbüslerin üst düzey yetkililerinin de katılımının sağlanması, fiyatlarda artış yapılması konularında mutabakata varıldığı anlaşılmaktadır.

17. Göлтаş'ın Antalya hazır beton tesislerinde yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, Eski Tesis Müdürü Gürsel Güler'e ait ajandanın 9 Eylül 2002 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

- “ ... – Adoya ... alacağız
- Çrş günü gelecek hafta ... bitecek
  - Götaş – 16 Çrş. Per.
  - Çimsa – 16
  - Çallı - -

Göлтаş -0,5

Divarcı -1
Kadı

10/09/2002

Göl	-0,5	19
Kad.		19
Div.		11
Çimsa	-1	14
Öz		15
Ado		13
Çallı		9
- Fiyatlar KDV dahil belirlensin.		
-	15.000 \$	Nakit Çimsa
-	15.000 \$	Çek
- Takip – Çallı + Göltaş		
- Pzt. Salı”		

- Yukarıda yer alan belgede, 1 no’lu belgede varılan anlaşma gereği tespit edilen “satış kotası” uyarınca belirlenen ve 2 no’lu belge görülen pazar paylarına uyulup uyulmadığı kontrol edilmiş ve farklar yazılmıştır.¹⁴

18. Göltaş’ın Antalya hazır beton tesislerinde yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, Eski Tesis Müdürü Gürsel Güler’e ait ajandanın 10 Eylül 2002 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“- 1 m³ ... 50.0000.000 TL/ m³
- Takip – Ümit-Ziya-Gürsel
- ... – Çrş / Perş bağla.
- 1.500 \$ nakit
- 1.500 \$ çek
- Fiyatlar KDV dahil
- Başlangıç baz tarih olacak.

...”

- Yukarıda yer alan belgeden, teşebbüsler arasında yapılan toplantı sonucunda fiyat artışı yapılması konusunda mutabakata varıldığı ve önceki anlaşmaların uygulamasının takip edildiği anlaşılmaktadır.

19. Göltaş’ın Antalya hazır beton tesislerinde yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, Eski Tesis Müdürü Gürsel Güler’e ait ajandanın 20 Kasım 2002 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“	Peşin	55 gün
C 20	36.000	40.000
Yukarıya + 2.000		
Aşağıya - 1.000		

¹⁴ Örneğin, Göltaş’ın anlaşma neticesinde yapması gereken satıştan %0,5 oranında, Çimsa’nın %1 oranında daha az satış yaptığının tespit edildiği anlaşılmaktadır.

- Pazar paylarına uyulacak
- Bölge ayrımı Kemer – Beldibi
- Bayilerin durumu
- Cumartesi Divarcı saat 11:00
- 30 + 60 + 90 + 120'ler kalkacak
- Uçar Kadi Ahmetten beton talep etmiş
- 18.11.2002'den geçerli olacak

1 kısım tarihli listede

Peşinde 1.000.000 – 37

Vadelide 2.000.000- ... 43

...”

- Yukarıda yer alan belgeden, teşebbüsler arasında yapılan toplantı sonucunda fiyat artışı yapılması konusunda mutabakata varıldığı, anlaşmayla tespit edilen pazar payına uyulmasının kararlaştırıldığı, bölge paylaşımı yapıldığı, Cumartesi günü saat 11:00'de Divarcılar'da toplantı yapılmasının kararlaştırıldığı¹⁵ anlaşılmaktadır.

20. Divarcılar'da yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen belgede aşağıdaki “2002 YILI ANTALYA TESİSLERİ HAZIR BETON ÜRETİMİ” başlıklı tablo yer almaktadır:

---

¹⁵ Belgenin tarihi olan 20 Kasım 2002'nin çarşamba olduğu dikkate alındığında, 3 gün sonra tekrar bir toplantı yapılmasına karar verildiği anlaşılmaktadır.

2002 YILI ANTALYA TESİSLERİ HAZIR BETON ÜRETİMİ

FİRMALAR	PAY	OCAK		ŞUBAT		MART		NİSAN		MAYIS		HAZİRAN		TOPLAM	FARK
	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%
KADIAHMET	19,5	17.363	19,0	20.529	21,6	22.485	18,7	22.500	19,8	25.075	21,1	21.900	23,0	129.852	1,0
GÖLTAŞ	19,5	20.739	22,7	17.787	18,7	24.515	20,3	21.587	19,0	22.392	18,9	15.714	16,5	122.734	-0,1
ÇİMSA	15,0	12.040	13,2	10.804	11,4	17.717	14,7	12.450	11,0	12.756	10,8	10.220	10,7	75.987	-3,0
ADO	13,0	11.057	12,1	13.471	14,2	16.255	13,5	17.092	15,1	17.286	14,6	17.839	18,8	93.000	1,7
ÖZGÜR	13,0	10.861	11,9	12.826	13,5	18.500	15,3	19.438	17,1	17.518	14,8	12.222	12,8	91.365	1,4
DİVARCILAR	11,0	10.223	11,2	10.547	11,1	10.565	8,8	10.959	9,7	12.433	10,5	9.242	9,7	63.969	-0,9
ÇALLIOĞLU	9,0	9.200	10,1	9.050	9,5	10.500	8,7	9.406	8,3	11.168	9,4	8.000	8,4	57.324	0,0
GENEL TOP.	100,0	91.483	100,0	95.014	100,0	120.537	100,0	113.432	100,0	118.628	100,0	95.137	100,0	634.231	0,0

FİRMALAR	PAY	TEMMUZ		AĞUSTOS		EYLÜL		EKİM		KASIM		ARALIK		TOPLAM	FARK
	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%
KADIAHMET	19,5	18.513	20,3	14.687	15,1	17.298	16,8	21.190	17,9	19.000	16,5	12.896	14,8	233.436	-0,8
GÖLTAŞ	19,5	16.500	18,1	15.633	16,0	20.390	19,8	27.723	23,4	34.000	29,5	22.020	25,3	259.000	1,3
ÇİMSA	15,0	9.105	10,0	9.927	10,2	12.111	11,8	14.772	12,5	10.000	8,7	8.098	9,3	140.000	-3,8
ADO	13,0	13.430	14,8	18.135	18,6	17.693	17,2	17.925	15,1	14.000	12,1	11.817	13,6	186.000	1,9
ÖZGÜR	13,0	16.650	18,3	21.325	21,9	16.440	16,0	16.375	13,8	18.000	15,6	15.845	18,2	196.000	2,7
DİVARCILAR	11,0	8.670	9,5	9.722	10,0	10.701	10,4	11.011	9,3	11.278	9,8	8.693	10,0	124.044	-1,0
ÇALLIOĞLU	9,0	8.160	9,0	8.022	8,2	8.400	8,2	9.518	8,0	9.000	7,8	7.500	8,6	107.924	-0,3
GENEL TOP.	100,0	91.028	100,0	97.451	100,0	103.033	100,0	118.514	100,0	115.278	100,0	86.869	100,0	1.246.404	0,0

- Yukarıda yer alan belgeden, 2001 yılına ait tablonun yer aldığı 5 no'lu belgeye benzer şekilde, aylık satış miktarlarına¹⁶, buna göre yıl sonunda oluşan pazar payları ile, dönem başında anlaşmayla tespit edilen pazar paylarına ve bunlar arasındaki farklara yer verilmiştir. Burada anlaşma şu şekilde işlemektedir. 1 ve 2 no'lu belgelerde ayrıntıları belirtildiği üzere, her teşebbüs için "satış kotası" olarak ifade edilen pazar payları belirlenmekte ve yukarıda yer alan birçok belgede görüldüğü üzere, aylık hatta günlük olarak bu pazar payına uyulup uyulmadığı oluşturulan ekipler tarafından takip edilmektedir. Anlaşma sonucunda tespit edilen pazar payları ile fiili olarak gerçekleşen pazar payları arasında önemli farklar olmamakla birlikte, meydana gelen farklar çeşitli yöntemlerle telafi edilmektedir.¹⁷ Bu şekilde anlaşma ile tespit edilen pazar payına, tam ve istisnasız uyum sağlanmış olmaktadır.

21. Ado Beton'da yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, Ado Beton Pazarlama Sorumlusu Hüseyin ÖZTOP'a ait ajandanın 27 Mart 2003 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"...

*Karar: Vadeli Fiyatlarda 40-41 satılmaya çalışılacak.
Peşin " 37 altına inilmeyecek"*

- Yukarıda yer alan belgeden, teşebbüsler arasında yapılan bir toplantıda fiyat artışı yapılması konusunda karar alındığı anlaşılmaktadır.

22. Göлтаş'ın Antalya hazır beton tesisinde yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, işletme müdürü Mehmet Ali KOL'a ait ajandanın 3 Nisan 2003 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"...

- *Özgür Beton Ümit Bey aranacak fiyatlar için.*

..."

- Yukarıda yer alan belgeden, Göлтаş ile Özgür Beton'un fiyatla ilgili olarak görüştükleri anlaşılmaktadır.

23. Ado Beton'da yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, Ado Beton Pazarlama Sorumlusu Hüseyin ÖZTOP'a ait ajandanın 19 Nisan 2003 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"HAZIR BETON

1- Çimsa 22.04 itb. tek taraflı olarak C20 48 milyon yapıyor. Hiç kimseyi beklemeyecek, daha sonrada yapılıp yapılmadığını kontrol etmeyecek.

¹⁶ Tabloda yer alan aylık satış miktarlarının teşebbüslerin fiili olarak gerçekleşen satış miktarları olduğu tespit edilmiştir.

¹⁷ Tespit edilen fazla veya eksik satış miktarının belli bir fiyatla çarpılması sonucunda bu meblağın ödenmesi veya tahsil edilmesi yahut bir sonraki dönemde söz konusu fazla veya eksik miktarın telafi edilmesi gibi.

- 2- Göltaş 21.04 itb. 48.000.000 ilan edecek. Elinde 3 ad büyük iş olduğu için bunu rahatlıkla yapabilir.
- 3- Diğer betoncular 10-15 gün içerisinde bu fiyata uyum sağlayacak.
- 4- Çimsa ve Göltaş müşterilerine mal verilmeyecek.
- 5- 2.05.2003 tarihinde pazar payı tesislettirilecek.
- 6- Bu süre içerisinde hiç kimse bağlantı yapmayacak.

C/S Karar: 11-20.04 hesap döküm 62-67 yerine 60-65 uygulanacak. 21.04 itb. bu uygulama devam edecek.”

- Yukarıda yer alan belgeden, fiyat artışı yapılması konusunda uzlaşmaya varıldığı ve bu fiyat artışının nasıl gerçekleştirileceğinin tespit edildiği anlaşılmaktadır. Buna göre ilk fiyat artışını Çimsa'nın yapması ve geri adım atmaması, diğerlerinin de 10-15 gün içerisinde aynı fiyat artışını gerçekleştirilmesi konusunda mutabakata varılmıştır.

24. Göltaş'ın Antalya hazır beton tesisinde yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, işletme müdürü Mehmet Ali KOL'a ait ajandanın 19 Nisan 2003 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

- Ado	- Fiyatlarda zam yapıldı
- Kadi Ahmet	- Pazar payına uyulacak
- Çallı	- Yeni fiyat listelerini diğer firmalara
- Divarcı	faksladım 16:00 – 16:30 arası
- Çimsa	-
- Özgür	
- Göltaş”	

- Yukarıda yer alan belgenin, 23 no'lu belgede ifade edilen fiyat artışı yapılması konusundaki anlaşmayla ilgili olduğu, söz konusu anlaşmanın taraflarının belgede isimleri belirtilen 7 teşebbüs olduğu ve bu kararın uygulandığı, önceki kararlarda tespit edilen pazar paylarına uyulması konusunda irade açıklamasında bulunulduğu anlaşılmaktadır.

25. Ado Beton Pazarlama Sorumlusu Hüseyin ÖZTOP'a ait 2003 yılı ajandasının 19 Nisan tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır¹⁸:

- "
- Göltaş beton işi beldibi
  - Çimsa 48.000 + KDV Vadeli
  - Pazar payına uyulacak
- ...
- Herkes fiyatı 45.000 beyan edecek
Göltaş yeni iş almayacak
Göltaş pazar payına uyacak
Serik bayilere girmeyip

¹⁸ Ado'da yapılan muhtelif yerinde incelemeler sırasında 2003 yılına ait iki farklı ajanda elde edilmiş. Ado Hazır Beton Sanayi Nakliyat ve Tic. A.Ş. Pazarlama Sorumlusu Hüseyin ÖZTOP, söz konusu ajandaların kendisine ait olduğunu ifade etmiştir.

Pazarlamalara sahip olunacak
İrtibat sağlanacak..."

- 23 ve 24 no'lu belgelerde yer alan ifadelerle ilgili olarak yukarıda yer alan belgede de, karar verilen fiyat artışının Çimsa tarafından başlatılması, diğerlerinin bunu takip etmesi, anlaşmayla tespit edilen pazar payına uyulması konusunda varılan uzlaşma konularının görüşüldüğü görülmektedir.

26. Göлтаş'ın Antalya hazır beton tesisinde yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, işletme müdürü Mehmet Ali KOL'a ait ajandanın 26 Nisan 2003 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

" Kadi Ahmet
Toplantı var. Çallıoğlu 10:00

- Yukarıda yer alan birçok belgede anlaşıldığı üzere, teşebbüsler arasında sürekli olarak yapılan toplantılardan birisini göstermektedir. Toplantının önce Çallıoğlu'nda yapılmasına karar verildiği, ancak daha sonra Kadi Ahmetoğulları'nda yapılmasının kararlaştırıldığı anlaşılmaktadır.

27. Göлтаş'ın Antalya hazır beton tesisinde yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, işletme müdürü Mehmet Ali KOL'a ait ajandanın 29 Nisan 2003 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

" ...
- Divarcılarda saat 15:00 de toplantı var.
..."

- Yukarıda yer alan belge, yapılacak başka bir toplantıyı göstermektedir.

28. Ado Beton'da yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, Ado Beton Pazarlama Sorumlusu Hüseyin ÖZTOP'a ait ajandanın 30 Nisan 2003 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

	"28.04.2003	%
1. Göлтаş-	20.093,5	19,8
2. Özgür-	14.170	13,9
3. Çallıoğlu-	11.200	11,0
4. K.Ahmet-	22.039	21,7
5. Çimsa-	9.218	9,1
6. Ado-	13.510	13,3
7. Divarcı-	11.041,5	10,9

- Yukarıda yer alan belge, teşebbüsler arası anlaşmayla tespit edilen pazar payına uyulup uyulmadığının tespiti bakımından teşebbüslerin satış miktarlarının kontrol edildiğini göstermektedir. Söz konusu rakamlar,

teşebbüslerin 1 Nisan 2003 – 28 Nisan 2003 tarihleri arasındaki 28 günlük gerçekleşen satış miktarlarını göstermektedir.

29. Göltaş'ın Antalya hazır beton tesisinde yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, işletme müdürü Mehmet Ali KOL'a ait ajandanın 3 Mayıs 2003 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“ *Divarcılar*
- Toplantı var. *Çallıoğlundaki* 10:00”

➤ Yukarıda yer alan belge, yapılacak başka bir toplantıyı göstermektedir.

30. Göltaş'ın Antalya hazır beton tesisinde yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, işletme müdürü Mehmet Ali KOL'a ait ajandanın 9 Mayıs 2003 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“ ...
- *Özgür Beton faturasız satışlara başladı.*
- ...
- *Toplantı yok. Pazartesi veya salı olacak.*
...”

➤ Yukarıda yer alan belge, yapılmasına karar verilen toplantının bir başka güne alındığını göstermektedir.

31. Göltaş'ın Antalya hazır beton tesisinde yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, işletme müdürü Mehmet Ali KOL'a ait ajandanın 12 Mayıs 2003 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“ ...
- *Özgür Beton'un pazar payı %17 olarak düşünüldüğünden fiyatlara zarar veriyor. Cem Bey'le görüşülsün.*
- *Özgür Beton yurt dışından klinker ithal edeceklermiş (Çallıoğlu Ziya)”*

➤ Yukarıda yer alan belgeden, Özgür Beton'un pazar payını %17 yapmak istediği, bu durumun rahatsızlık yarattığı ve Özgür Beton'un Yönetim Kurulu Başkanı Cem Özgür ile konunun görüşülmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Mevcut durumda anlaşmayla tespit edilen Özgür Beton'un pazar payı %13'tür. İlerleyen bölümlerde görüleceği üzere Ağustos 2003'te yeni bir “protokol” yapılarak pazar payları yeniden belirlenmiş ve Özgür Beton'un pazar payı %17'ye çıkarılmıştır. Bkz: 47 ve 50 no'lu belgeler.

32. Göltaş'ın Antalya hazır beton tesisinde yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, işletme müdürü Mehmet Ali KOL'a ait ajandanın 13 Mayıs 2003 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“ ...

- *Yarın saat 13:00 de bizim tesisde toplantı var. Bütün firmalara haber verildi.*

...”

- Yukarıda yer alan belge, yapılacak başka bir toplantıyı ve bu toplantıya katılım için tüm teşebbüslerin davet edildiğini göstermektedir.

- 33.** Göltaş'ın Antalya hazır beton tesisinde yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, işletme müdürü Mehmet Ali KOL'a ait ajandanın 14 Mayıs 2003 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“ ...

- *Bugün toplantı var, pasta alınacak*

...”

- Yukarıda yer alan belge, 32 no'lu belgede ifade edilen toplantının yapıldığını göstermektedir.

- 34.** Göltaş'ın Antalya hazır beton tesisinde yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, işletme müdürü Mehmet Ali KOL'a ait ajandanın 23 Mayıs 2003 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“ ...

- *Çallıoğlu Beton'dan Ziya Bey'le görüşülecek*

...”

- Yukarıda yer alan belge, Göltaş ile Çallıoğlu arasındaki bir görüşmeye işaret etmektedir.

- 35.** Göltaş'ın Antalya hazır beton tesisinde yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, işletme müdürü Mehmet Ali KOL'a ait ajandanın 29 Mayıs 2003 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“ ...

- *Kepez Belediyesini Divarcı ile konsorsiyum olarak vereceğiz. Yılmaz Bey talimatı.”*

- 36.** Göltaş'ın Antalya hazır beton tesisinde yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, işletme müdürü Mehmet Ali KOL'a ait ajandanın 30 Mayıs 2003 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“ ...

- *Kepez Belediyesinin ihalesi Divarcılar Hazır Betona kaldı. Herhangi bir problem çıkmadı.*

- ...

- *Çallıoğlu Ziya Bey aradı, yarın toplantı yapalım diye, Ado katılmıyor.*
...

37. Göltaş'ın Antalya hazır beton tesisinde yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, işletme müdürü Mehmet Ali KOL'a ait ajandanın 2 Haziran 2003 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

- “ ...
- *Çallıoğlu Beton'dan Ziya Bey'le görüşeceğiz.*
...”

- Yukarıda yer 35 ve 36 no'lu belgeler, teşebbüsler arasında müşteri paylaşımı yapıldığını, ihalenin bir teşebbüste kalmasının sağlandığını, sonradan ise işin birlikte yürütüldüğünü göstermektedir. Ayrıca 36 ve 37 no'lu belgeler, teşebbüsler arasında yapılacak başka bir toplantıya işaret etmektedir.

38. Ado Beton'da yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, Ado Beton Pazarlama Sorumlusu Hüseyin ÖZTOP'a ait ajandanın 4 Haziran 2003 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

- “ ...
Göltaş : *Mehmet Ali Şahin ... araştırmalarımız devam ediyor.*
C 35 – 49 Kadı ve Özgür firmaları tamam
C 40 51 dedi.
...”

- Yukarıda yer alan belge, teşebbüsler arasında yapılan bir fiyat anlaşmasına işaret etmektedir.

39. Göltaş'ın Antalya hazır beton tesisinde yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, işletme müdürü Mehmet Ali KOL'a ait ajandanın 11 Haziran 2003 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

- “ ...
- *Çallıoğlu Beton'da toplantı vardı iptal oldu yarına*
...”

- Yukarıda yer alan 36 ve 37 no'lu belgelerde yapılması talep edilen toplantının yapılmasına karar verildiği ancak ertelendiği anlaşılmaktadır.

40. Göltaş'ın Antalya hazır beton tesisinde yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, işletme müdürü Mehmet Ali KOL'a ait ajandanın 12 Haziran 2003 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

- “ ...
- *Çallıoğlu Beton'da toplantı var. 09:30*
...”

- Yukarıdaki belgelerde yapılmasına karar verilen toplantının yapıldığı anlaşılmaktadır.

41. Göltaş'ın Antalya hazır beton tesisinde yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, işletme müdürü Mehmet Ali KOL'a ait ajandanın 19 Haziran 2003 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“ ...
- Çallıoğlu Beton Ziya Bey'le görüşülecek.
... ”

42. Göltaş'ın Antalya hazır beton tesisinde yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, işletme müdürü Mehmet Ali KOL'a ait ajandanın 21 Haziran 2003 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“- Çallıoğlu Beton'da toplantı var. 10.00 da.
...”

- 41 no'lu belgeden, Göltaş ile Çallıoğlu yetkililerinin görüşerek toplantı yapılmasına karar verildiği, 42. no'lu belgeden ise söz konusu toplantının 2 gün sonra yapıldığı anlaşılmaktadır.

43. Özgür Beton'da yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, şirket yönetim kurulu üyesi ve genel müdürü Ümit Odabaşı'na ait ajandanın 5 Ağustos 2003 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

		%
* 2 Kadı	24 + 6 : 30	20
* 2 Gölt	24 + 6 : 30	20
* 3 Özgür	20 + 5 : 25	17
* 2 Ado	15 + 3 : 18	12
* 2 Çimsa	15 + 3 : 18	12
* 1 Divar	13 + 2 : 15	10
* 1 Çallı	11 + 3 : 13	9
	<u>122 26 148</u>	<u>100</u>

* 2002 Aralık ayı : 15.908 – yıl sonu %17”

- Yukarıdaki belge, teşebbüsler arası anlaşmayla tespit edilen pazar payları konusunda çalışma yapıldığını göstermektedir.

44. Göltaş'ın Antalya hazır beton tesisinde yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, işletme müdürü Mehmet Ali KOL'a ait ajandanın 14 Ağustos 2003 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“ ...

- Özgür Beton'dan Ümit Bey'le görüşülecek. Yarınki toplantıda alınacak kararlar gözden geçirilecek Protokol olarak yazılacak.
- Çimsa Mehmet Bey'le görüşülecek toplantıya gelmiyor ikna edilecek.
- Çallıoğlu Ziya Bey, Divarcı, Özgür ve Çimsa'dan zamlar konusunda şikayetçi.

...”

- Yukarıda yer alan belgeden, bir sonraki gün için toplantı yapılmasına karar verildiği, söz konusu toplantıda alınacak bazı kararların tespit edildiği, bunların toplantı öncesinde taslak olarak protokol haline getirilmesine karar verildiği, Çimsa'nın diğer teşebbüslerden ayrı hareket etmeye başladığı anlaşılmaktadır.

45. Ado Beton'da yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, Ado Beton Pazarlama Sorumlusu Hüseyin ÖZTOP'a ait ajandanın 14 Ağustos 2003 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“ ...

Özgür – Ado'nun fiyatları 50-100 fazla eksik olmayacak. Bağlantı tamamlandığı zaman bildirecek. Yeniden yapılma durumuna bakılacak. Temmuz fark 4.500 Top. 10.500 ton 11-12 toplam kapasite var. Kıbrıs mal yapmaya başladım.

..”

- Yukarıda yer alan belge, Ado Beton ile Özgür Beton arasında fiyatlar konusundaki paralelliği göstermektedir.

46. Göltaş'ın Antalya hazır beton tesisinde yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, işletme müdürü Mehmet Ali KOL'a ait ajandanın 15 Ağustos 2003 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“ ...

- Bugün saat: 15:00 de Özgür Beton'da toplantı yapılacak, Çimsa katılmıyor.
- Çimsa'dan Mehmet Bey'le toplantıda alınan kararlarla ilgili bilgi aktarılıp

...”

- Yukarıda yer alan 44 no'lu belgede ifade edilen toplantının Özgür Beton'da gerçekleştirildiği ve Çimsa'nın katılmadığı, ancak Çimsa'ya toplantıda alınan konularla ilgili olarak bilgi aktarılmasına karar verildiği anlaşılmaktadır.

47. Özgür Beton'da yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen ve Ağustos 2003'de yapıldığı anlaşılan "Protokol" başlıklı belgede, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

PROTOKOL

İş bu protokol bir bölgede çalışan 6 firma arasında hazırlanmış olup, centilmenlik kuralları içerisinde haksız rekabeti önlemek ve piyasa istikrarını sağlamak amacıyla firmaların iyi niyet kuralları çerçevesinde taahhüt ettikleri ve uygulayacaklarına dair teminata buldukları toplam 9 maddeyi içermektedir.

1) Eskiden tespit edilen pazar payları bir kenara bırakılarak bu haklar geçici olarak dondurulmuştur.

2) İlk toplantıda denetim görevini yapacak asıl denetçi firma seçilecek bir aylık süre sonunda alfabetik sıraya göre ikinci firma denetimi yapmak üzere görevi devralacaktır.

3) Her bir firma 20 milyar nakit, 50 milyar çek tutarını açılacak ortaklık hesap numarasına en geç 31.08.2003 tarihinde teslim edecek ve protokol yürürlüğe girecektir.

4) Protokol 6 ay boyunca her bir firma denetçi görevi yapacak şekilde yürürlükte kalacak. 6 ay sonunda isteyen firma evraklarını alarak bağımsız hareket edebilecektir.

5) Protokolün yürürlüğe girdiği tarihten bir gün önce firmalar bağlantı miktarlarını ve fiyatlarını asıl denetçiye listeleyerek verecek, denetim görevi devredilirken listenin de güncellenmesi yapılacaktır.

6) Satış vadeleri ve fiyatlar KDV dahil olmak üzere, çoğunluk kararı ile belirlenecek ve faturasız satış yapılmayacaktır.

7) Bayi primi olarak istisnasız 1.000.000 TL / m³ uygulanacak ödemeler prim faturası kesilmesi kaydıyla yapılacak, faturalar aynı zamanda denetimlere açık olacaktır. Bayiden kaynaklanan problemlerden firma sorumlu olacaktır.

8) Belirlenen fiyatlarını altında satış yapılması durumunda satış miktarı, 2.000.000 TL / m³ ile çarpılarak satışı yapan firmadan en geç 3 gün içerisinde ~~tespit~~ tahsil edilecektir. Bu uygulama toplantıda çoğunluk kararı ile uygulanacaktır.

9) Tüm ekipler yukarıda bahsedilen koşulları kayıtsız şartsız kabul ettiklerini sözlü ve yazılı beyan etmiş ve iş bu protokolü imzalamışlardır."

➤ Yukarıda yer alan belge, 44 ile 46 no'lu belgelerde ifade edilen toplantının gerçekleştirildiğini, bahsedilen protokolün imzalanmak suretiyle kabul edildiğini göstermektedir. Söz konusu protokol toplantının yapıldığı Özgür Beton'da elde edilmiştir. Belgede ifade

edilen 6 firma; Ado Beton, Özgür Beton, Göltaş, Çallıoğlu, Kadiahmetoğulları ve Divarcılar olduğu anlaşılmaktadır. 44 ile 46 no'lu belgelerde ifade edildiği üzere toplantıya Çimsa katılmamıştır. Söz konusu protokolde yer alan hükümlerin açıklamaya ihtiyaç duymayacak ölçüde, açık bir rekabet ihlalini teşkil eden kartel kurulmasını öngörmektedir. Protokolde, kartelin nasıl kurulacağı, amacının ve ilkelerinin neler olduğu, kartelin devamını sağlamak için alınan tedbirlerin neler olduğu ve denetiminin nasıl sağlanacağı, kartelin süresinin ne olduğu ve bu süre sonunda teşebbüslerin nasıl hareket edecekleri, alınan kararlara uymamanın yaptırımının neler olduğu ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. Esasen söz konusu protokolle oluşturulan kartel, 1 no'lu belgede yer alan ve 2000 yılında oluşturularak aralıksız devam ettiği tespit edilen kartelin bazı ilkelerinin gözden geçirildiğine işaret etmektedir. Dolayısıyla 2003 yılının Ağustos ayında protokolde ilkeleri belirlenen kartelin, 2000 yılında oluşturulduğu tespit edilen kartelin devamı olduğu anlaşılmaktadır.

48. Yukarıda yer verilen "Protokol" başlıklı belgelerle ilgili olarak raportörlerce sorulan sorulara, Özgür Çimento ve Beton yönetim kurulu üyesi ve genel müdürü Ümit Odabaşoğlu aşağıdaki cevapları vermiştir:

"Soru 1: "Protokol" başlıklı belgelerde adı geçen "6 firma" hangi teşebbüsleri ifade etmektedir?"

Antalya bölgesinde faaliyet gösteren yedi firma mevcuttur. Söz konusu teşebbüslerin Göltaş, Çimsa, Ado, Divarcı, Çallıoğlu, Kadiahmetoğlu ve Özgür olabileceğini tahmin ediyorum. Biz bu protokole dahil değiliz. Ancak dökülen toplam beton miktarının ve firmaların payının bilinmesi amacıyla bu firmalardan bilgi aldık.

Soru 2: Bu protokolün amacı nedir? Bu protokol uygulanmakta mıdır?"

Bu protokolün amacı Göltaş'ın pazarı yönlendirme ve hakimiyet kurma isteğidir. Bu protokolün uygulandığını düşünmüyorum.

➤ Toplantının Özgür Beton'da yapıldığı, "protokol"ün de Özgür Beton'da bulunduğu gerçekleri karşısında Özgür Beton'un yönetim kurulu üyesi ve genel müdürü Ümit Odabaşoğlu'nun ifadelerinin gerçekleri yansıtmadığı açıktır. Ayrıca önceki dönemlerde olduğu gibi ilerleyen bölümlerde sunulan belgeler, "protokol"ün uygulandığını göstermektedir.

49. Göltaş'ın Antalya hazır beton tesisinde yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, işletme müdürü Mehmet Ali KOL'a ait ajandanın 18 Ağustos 2003 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

- Çimsa Mehmet Bey'le protokol'de alınan bilgiler verildi. Düşünüp

-...
- *Özgür Beton Ümit Bey'le görüşüldü, Protokol yazısını fakslayacak*
... "

- İlgili belgelerde yer alan ifadeler dikkate alınarak, Özgür Beton'da gerçekleştirilen ve görüşülen konular "protokol" olarak karara bağlanan toplantıya, Çimsa'nın katılmadığı belirtilmişti. Yine 46 no'lu belgede, toplantıya katılmamasına rağmen Çimsa'ya, toplantıda alınacak kararlarla ilgili olarak bilgi verileceği ifade edilmişti. Buna göre toplantıdan 3 gün sonra, Çimsa Genel Müdürü Yılmaz Külcü'ye toplantıda alınan ve "protokol"e bağlanan kararlarla ilgili olarak bilgi verildiği anlaşılmaktadır.

50. Göltaş'ın Antalya hazır beton tesisinde yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, işletme müdürü Mehmet Ali KOL'a ait ajandanın 22 Ağustos 2003 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

- *"Çallıoğlu Beton'da saat: 16.00 da toplantı var.*
- ...
- *Çallıoğlunda yapılan görüşme sonucu Çimsa hariç pazar payları görüşüldü. Göltaş olarak alınan kararlara tamamen uyacağız.*

Firma	Eski	Yeni
Göltaş	19,5	20
Kadı	19,5	20
Özgür	13	17
Ado	13	17
Çallı	9	14
Divarcı	11	12
Çimsa	15	- "

- Yukarıda yer alan belgede "Eski" olarak ifade edilen sol taraftaki sütunda 2000 yılından 2003 yılının Ağustos ayına kadar uygulanan pazar paylarını, "Yeni" olarak ifade edilen sağ taraftaki sütunda ise 47 no'lu belgede yer alan "protokol"de ayrıntıları ifade edilen ve 2003 yılının Ağustos ayından itibaren geçerli olacak olan yeni pazar payını ifade etmektedir. Çimsa'nın pazar payının diğer teşebbüsler arasında değişik oranlarda paylaşıldığı dikkat çekmektedir. Göltaş alınan kararlara uyacağını beyan etmiştir.

51. Ado Beton'da yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, Ado Beton Pazarlama Sorumlusu Hüseyin ÖZTOP'a ait ajandanın 22 Ağustos 2003 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"	%	2002	
1. Göltaş	20	19,5	21
2. Kadı	20	19,5	21
3. Ado	17	13	16
4. Özgür	17	13	16

5. Çallı	14	15	14
6. Divarcı	12	11	12
7. Çimsa	-	9	-
	100”		

- Yukarıda yer alan 50 no’lu belgenin bir benzeri Ado Beton’da da bulunmuştur. Her iki belgenin aynı ajanda tarihine yazıldığı görülmektedir.

52. Göltaş’ın Antalya hazır beton tesisinde yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, işletme müdürü Mehmet Ali KOL’a ait ajandanın 25 Ağustos 2003 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“ ...
- Çallıoğlu Ziya Bey’le görüşülecek, pazar payı hakkında
... ”

- Yukarıda yer alan belgeden, teşebbüsler arasındaki yeni anlaşmayla ortaya çıkan pazar payları konusunda görüşüldüğü anlaşılmaktadır.

53. Göltaş’ın Antalya hazır beton tesisinde yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, işletme müdürü Mehmet Ali KOL’a ait ajandanın 26 Ağustos 2003 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

- “Divarcılar Hazır Beton’da toplantı var. 16:00.
... ”

- Yukarıda yer alan belgeden, teşebbüsler arasında toplantı yapıldığı anlaşılmaktadır.

54. Göltaş’ın Antalya hazır beton tesisinde yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, işletme müdürü Mehmet Ali KOL’a ait ajandanın 1 Eylül 2003 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“ ...
- Yılmaz Bey aradı pazar payları Göltaş: 22, Kadı: 22, Özgür: 16,
Ado: 16, Çallıoğlu: 12, Divarcı: 12.
... ”

- Yukarıda yer alan belgeden, teşebbüslerin pazar paylarının yeniden tespit edildiği anlaşılmaktadır.

55. Göltaş’ın Antalya hazır beton tesisinde yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, işletme müdürü Mehmet Ali KOL’a ait ajandanın 2 Eylül 2003 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“...
- Ado Beton'dan Tarık Bey arancak, Bugün veya yarın toplantı için.
Ado Hazır Beton'da saat 16:00 da.
...”

56. Göлтаş'ın Antalya hazır beton tesisinde yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, işletme müdürü Mehmet Ali KOL'a ait ajandanın 3 Eylül 2003 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

- “Ado Beton'da saat: 16:00 da toplantı var
...”

➤ Yukarıda yer alan 55 ve 56 no'lu belgeler, yapılacak yeni bir toplantıyı göstermektedir.

57. Göлтаş'ın Antalya hazır beton tesisinde yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, işletme müdürü Mehmet Ali KOL'a ait 2003 yılı ajandasının içinde bulunan, el yazısı ile alınmış notlardan ibaret belgede, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“
Göлтаş = 20 19,5
Kadı = 20 19,5
Özgür = 17 Pazar Payları
Ado = 17
Çallı = 14
Dıvarcı = 12 11
1000

21 GÖLTAŞ : 19,5 - 20-23
21 KADI : 19,5 - 20-23
16 ÖZGÜR : 13 - 17-15
16 ADO : 13 - 17-15
14 ÇALLI : 9 - 14-12,5
12 DİVAR : 11 - 12-11,5
ÇİMSA : 15 - - - “

➤ Yukarıda yer alan belge, yeni pazar paylarının hesaplanmasını ve tespitini göstermektedir.

58. Göлтаş'ın Antalya hazır beton tesisinde yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, işletme müdürü Mehmet Ali KOL'a ait ajandanın 17 Eylül 2003 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“...
- Çallıoğlu Beton'da toplantı var saat: 10.00 da.”

➤ Yukarıda yer alan belge, yapılan yeni bir toplantıyı göstermektedir.

59. Göltaş'ın Antalya hazır beton tesisinde yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, işletme müdürü Mehmet Ali KOL'a ait ajandanın 10 Ekim 2003 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“...
- Özgür, Ado, Çallıoğlu Betonla görüşüldü. Hazır Beton fiyatları 43.000 + KDV peşin 45.000 + KDV vadeli C 20 belirlendi. Yılmaz Bey'e bilgi verildi.
...”

➤ Yukarıda yer alan belge, teşebbüsler arası görüşme sonucunda fiyat tespiti yapıldığını göstermektedir.

60. Ado Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş. Satış ve Pazarlama Müdürü M. Tarık Çağlayan'ın bilgisayarında bulunan 18.10.2003 tarih ve "Genel konularla ilgili bilgiler" başlıklı belgede, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"1. 18.10.2003 Cuma günü yapılan hazır beton toplantısında tüm firmalar vadeli fiyatların 45.000.000 olmasını arzu etmektedir. Çimsa 3 haftadan bu yana toplantılara katılmamaktadır. Çimsa'nın beton fiyatı vadeli 39.000 0-10 km devam etmemektedir. Herhangi bir zorunluluk olmaksızın Çimsa hariç tüm firmalar 45.000 fiyatlarını uygulamaya çalışacak.

...
5. Göltaş'tan Erhan bey, pazartesi günü klinker konusunu mutlaka konuşacağını hazır beton toplantısında yineledi. Mantıklı düşünülmesi gerektiğini söyledim...."

➤ Yukarıda yer alan belge 59 no'lu belgede olduğu gibi teşebbüslerin, görüşme sonucunda birlikte fiyat artışı yapmaya karar verdiklerini göstermektedir. Çimsa'nın bu görüşmeye katılmadığı anlaşılmaktadır.

61. Göltaş'ın Antalya hazır beton tesisinde yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen, işletme müdürü Mehmet Ali KOL'a ait ajandanın 24 Aralık 2003 tarihli sayfasında, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“...
- Yarın Bizim tesis'de toplantı var. Saat :15.00 Ado, Kadı, Çallıoğlu ve Çimsa ile
...”

➤ Yukarıda yer alan belge, teşebbüsler arasında yapılacak bir toplantıya işaret etmektedir.

62. Ado Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş. Satış ve Pazarlama Müdürü M. Tarık Çağlayan'ın Göltaş Genel Müdür Vekili Sertaç Özyurt'a 26.7.2004 tarihinde gönderdiği e-mail'de, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"Sertaç bey¹⁹,

Telefonda görüştüğümüz hazır beton konusu üzerine bir durum değerlendirmesi gerekmektedir. Durum özeti şu şekildedir.

Doğuş: Havaalanı bölgesinde cevalary mağazası yapıyor. 1 binasını Ado'dan dökmüştür. 2. binasına başlamaktadır. Divarcı-Ado-Göлтаş mücadele etmiş ve iş Ado'da kalmıştır. Firma iş kesinleşmeden önce 3 firma ile de protokol imzalamıştır. Ancak sonradan anladığımız göre protokol imzalayan Yakup bey tam yetkili değilmiş.

Bu iş dışında Ado'nun Göлтаş ile denk gelen bir işi olmamıştır.

Göлтаş Ado'nun devam eden 2 adet işini müdahale ile almıştır.

a) Genyapı: İş organizededir. 3 yıldan bu yana devam etmektedir

b) Kemer yaşam hast. : İş Dedeman bölgesindedir. 1 yıldan bu yana devam etmektedir

Genyapı işinin bizim açımızdan önemi fazladır İnşaat bölgesi organizede ADOOPEN fabrikasının hemen yakınındadır. Bizim patronların devamlı görebilecekleri yerededir Müt. firma Göлтаş firmasının devam eden şartlardan çok uygun verdiği için bu kararı aldık demiştir. Ayrıca Ado'nun yeniköy bölgesinde santrali da mevcuttur Bu iş Göлтаş için hiç rantabl değildir. Yaklaşık 40-45 km. mesafe vardır.

Hatırlanacağı üzere Havaalanı 2. dış hatlar terminali işinde Ado'da tam işin içerisinde ve yaklaşık 2.000 m3 beton dökmüşken sizin ricanız üzerine çekilmiştir.

Sizin arkadaşların Genyapı işinden çekilmeleri lazımdır Böylesi daha uygundur Bu konuda hakkaniyetli davranarak yardımcı olursanız memnun olurum

Selamlar,

M.Tarık Çağlayan."

Göлтаş Göller Bölgesi Çimento San. ve Tic. A.Ş. Genel Müdür Vekili Sertaç Özyurt'un Ado Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş. Satış ve Pazarlama Müdürü M. Tarık Çağlayan'a aynı tarihte gönderdiği cevabi e-mail'de aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"Tarık Bey,

İyi haftalar, değerlendirip size döneceğim"

63. Ado Beton Pazarlama Sorumlusu Hüseyin Öztop ile yapılan görüşmede, Havaalanı, Genyapı ve Kemer Yaşam Hastanesi işi ile ilgili olarak aşağıda yer verilen hususlar kendisi tarafından ifade edilmiştir:

¹⁹ Sertaç Özyurt, Göлтаş Genel Müdür Vekili.

“ ... Son yıllardaki diğer büyük işler olarak şunları sayabilirim:

- *Havaalanı inşaatı. Ado Beton teklif vermiştir ama işi Göltaş almıştır. Bu projeye bir iki ufak grobeton dökme dışında Ado Beton hazır beton dökmemiştir. Bu projede emin olmamakla beraber 40.000 m³'ün üzerinde beton döküldüğünü tahmin etmekteyim. İnşaatın Ado Beton'a uzaklığı 4-5 km'dir.*
- *Genyapı villa inşaatı: Bu projede beton dökmeye, Ado Beton başlamıştır ama daha sonra bir ara Göltaş beton dökmüştür. Şu anda ise sadece Ado Beton beton dökmektedir. Söz konusu proje, 2003 yılında başlamıştır ve Ado Beton (Yeniköy'deki tesislerine)'a olan uzaklığı 15 km'dir.*
- *Kemer Yaşam Hastanesi İnşaatı: İnşaat 2004 yılında başlamış, 2005'te de bitmiştir. İnşaatın başında hazır betonu, bağlantı yapılarak Ado Beton vermiştir. Söz konusu bağlantı bittikten sonra biz beton vermedik, başka bir hazır beton firması beton dökmeye başlamıştır. Projenin Ado Beton'a uzaklığı 11km'dir. ...”*

64. Raportörlerce 2.8.2005 günü Göltaş Antalya Hazır Beton İşletme Müdürü Mehmet Ali Kol ile yapılan görüşmede, Havaalanı, Genyapı ve Kemer Yaşam Hastanesi işi ile ilgili olarak aşağıda yer verilen hususlar kendisi tarafından ifade edilmiştir:

“ ... Son 2-3 yıl içinde gerçekleşen büyük işler arasında şu projeleri sayabilirim:

- ...
- *Antalya Havaalanı Dış Hatlar İnşaatı. Proje için Göltaş, Kadıahmetoğlu, Ado, Çallıoğlu ve Özgür teklif vermiştir. Projeyi Göltaş almış ve tüm hazır betonu Göltaş sağlamıştır. Dökülen beton miktarı yaklaşık 100 bin m³'tür. Bir sene sürmüştür. Beton gece döküldüğü için o tarihlerde gece bu işe, gündüz piyasaya çalışılmıştır.*
- *Kemer Yaşam Hastanesi İnşaatı. 2004 yılında başlayıp, 2005 yılında tamamlanmıştır. Temelini Ado dökmüştür. Daha sonra Göltaş hazır beton vermeye başlamıştır. Temelini de biz almış olmamıza rağmen proje müdürüyle aramızda çıkan anlaşmazlık nedeniyle temelini biz dökmedik. Ado'nun temel için verdiği hazır beton miktarı 1000 m³, Göltaş'ın verdiği beton miktarı ise 1500 m³ civarındadır.*
- *Organize sanayide devam eden Genyapı tarafından yapılan tek katlı villa projesi: Söz konusu proje 3 sene kadar önce başlamış ve halen devam etmektedir. 180 dönümlük bir alan üzerine yapılan büyük bir projedir. Önce biz hazır beton verdik, daha sonra uzak olduğu için vermedik, Ado hazır beton vermeye başladı. Söz konusu projenin betonunu halen Ado vermektedir. ...”*

- Yukarıda yer alan 62 no'lu belgeden teşebbüsler arasında müşteri paylaşımı yapıldığı açıkça görülmektedir. 62 no'lu belge ve 63 ile 64 no'lu tutanaklarda yer aldığı üzere, Göltaş ile Ado Beton arasında yapılan görüşme sonucunda, Antalya Havaalanı 2. dış hatlar terminali inşaatından Ado Beton çekilerek işi Göltaş'a bırakmış, Göltaş ise Genyapı ve Kemer Yaşam Hastanesi işlerinden çekilerek söz konusu işleri Ado Beton'na bırakmıştır.

65. Göltaş Göller Bölgesi Çimento San. ve Tic. A.Ş.'de yapılan yerinde inceleme sırasında bulunan, Hasan Çolak tarafından Göltaş Genel Müdür Vekili Sertaç Özyurt'a 6.8.2004 tarihinde gönderildiği anlaşılan "Yeni Fiyat Listesi" başlıklı e-mail'de, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"Sertaç Bey Merhaba;

09.08.2004 Pazartesi gününden itibaren uygulayacağımız zam ile ilgili olarak oluşturduğumuz yeni fiyat listesi ektedir. Konya Çimento ile Grobetonlar ve C 14 - C 20 arası fiyatlarımız aynı olup C 25 ve üzeri sınıf betonlar ile şap betonlarında küçük farklılıklar bulunmaktadır. Fiyat zammı konusunda Konya Çimento Alanya Tesis Sorumlusu ile mutabık kalınmış olup Çimsa A.Ş. Alanya Tesisi sorumlusundan net bir cevap alınamamıştır. Çimsa A.Ş. ile de mutabık kalınması durumunda yarından itibaren (07.08.2004) yeni fiyat listesi bayilere ve müşterilere deklare edilecektir. Saygılarımla;

Hasan ÇOLAK"

Söz konusu e-mail'in ekinde Göltaş Göller Bölgesi Çimento San. ve Tic. A.Ş.'a ait 09.08.2004 tatbik tarihli fiyat listesi bulunmaktadır.

- Yukarıda yer alan belge, Göltaş ile Konya Çimento'nun fiyat artışı konusunda mutabakata vardığını göstermektedir.

66. Divarcılar'da yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen 22.10.2004 tarihli belgede, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

	<u>C20</u>	<u>C25</u>	<u>C30</u>
Peşin	~~60-64~~ 64	~~64~~ 68	~~68~~ 68
Vadeli	~~64-68~~ 68	~~68~~ 72	~~72~~ 76

Pompa farkı: + 5 000 000 TL+KDV

...
Vade: 31.12.2004'e kadar (... + 60)
01.01.2005'ten sonra (... + 45)

...
5 Kasım Toplantı Ado
C18- 62p. 66
C16 60 64

C14 58 60
Gro250 56 60”

- Yukarıda yer alan belge, teşebbüsler arasında fiyat artışı konusunda görüşme yapıldığını, 5 Kasım 2004'te Ado Beton'da toplantı yapılacağını göstermektedir.

67. Ado Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş. Satış ve Pazarlama Müdürü M. Tarık Çağlayan'ın bilgisayarında bulunan belgede, aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"1. Özgür, mobil santralının hazır olduğunu Yeniköy'deki Cezaevi inş. hazırlanmayı düşündüklerini ve çok iyide becerebileceklerini ancak o işin Ado'ya çok münasip olması ve İki firmanın arasındaki iyi ilişkiler sebebiyle vazgeçtiklerini belirtmektedir...."

68. 3.8.2005 günü Ado Beton Pazarlama Sorumlusu Hüseyin Öztıp ile yapılan görüşmede, Yeniköy'de bulunan cezaevi işi ile ilgili olarak aşağıda yer verilen hususlar kendisi tarafından ifade edilmiştir:

"... Son yıllardaki diğer büyük işler olarak şunları sayabilirim:

- ...

- *Yeniköy Cezaevi İnşaatı: Okkan İnşaat yapmaktadır. İnşaat 2004 yılında başlamış ve halen devam etmektedir. İnşaat Ado Beton tesislerine çok yakındır. Ado Beton'un Yeniköy Tesisine olan uzaklığı 1,5 km'dir. Bu projede hazır betonu sadece Ado Beton dökmetedir. Projenin büyüklüğü 15.000-20.000 m³ civarındadır."*

- Yukarıda yer alan 67 no'lu belgenin, Özgür Beton'la Ado Beton arasındaki anlaşmanın ve müşteri paylaşımının açık bir delili olduğu düşünülmektedir.

69. 2.3.2006 tarihinde, saat 16.00'da, Antalya'da bir müteahhit olduğunu ifade eden şahıs, telefonda raportörlere aşağıda yer alan bilgileri vermiştir:

"İki gün önce Antalya'da bulunan tüm hazır beton şirketleri zam yapmıştır. İki gün önce 53-55 YTL/m³ olan hazır beton fiyatı, şu anda 60-62 YTL/m³ arası olmuştur. Benim aradığım dört şirket de (Ado Beton, Kırmızıtaş, Divarcı, Kadiahmetoğulları) aynı fiyatı vermekte, 60 YTL/m³'ün altında kesinlikle fiyat verilmemektedir. Hazır beton satıcıları, iki gün önce, Ado çimento önderliğinde Ado Çimento'da hazır beton şirketlerinin toplanarak karar aldıklarını söylemiştir."

- Yukarıda yer verilen ihbar telefonundan, Antalya Bölgesinde bulunan hazır beton üreticilerinin halen rekabet ihlalini sürdürdükleri anlaşılmaktadır.

70. Ayrıca aşağıda yer verilen ve Soruşturma Raporunun ilgili taraflara tesliminden sonra, fakat soruşturma süreci içerisinde vuku bulan somut

nitelikteki olay, delil ve tespitler, yukarıda yer verilen çok sayıdaki delil, tespit ve değerlendirmeyi desteklemekte ve bu delil ve tespitlere bir yenisini eklemektedir.

28.3.2006 tarihinde gelen ve Antalya'da bir müteahhit olduğunu söyleyen bir kişi tarafından yapılan isimsiz telefon ihbarında, Antalya bölgesindeki hazır beton üreticisi teşebbüslerin Göltaş'ın Antalya'daki Işıklar Caddesinde bulunan bürosunda 29.3.2006 tarihinde saat 14:00'de fiyat artışı konusunda toplanacakları bildirilmiştir. Söz konusu ihbar dikkate alınarak, 28.3.2006 Salı günü soruşturmada görevli raportörler Antalya'ya hareket etmiştir.

29.3.2006 tarihinde Tevfik Işık Cad. Kurt Apt. Kat:2 No:23 Antalya adresindeki Göltaş İrtibat Bürosu tespit edilmiştir. Daha sonra, Antalya Adliyesi'ne gidilerek nöbetçi bulunan 3. Sulh Ceza Mahkemesi Hakiminden, belirtilen irtibat bürosunda yapılacak yerinde incelemenin engellenmesi ihtimali göz önünde bulundurularak, mahkeme kararı alınmıştır. Söz konusu mahkeme kararı ile birlikte Antalya Asayiş Şube Müdürlüğü'nden, yerinde incelemenin güvenli bir şekilde yapılmasının sağlanması amacıyla polis desteği talep edilmiştir. Belirtilen toplantı için yaklaşık olarak 13:40'tan itibaren teşebbüs temsilcileri Göltaş İrtibat Bürosu'na gelmeye başlamışlardır. Toplantının saat 14:15 sıralarında başladığı tahmin edilerek 45 dakikalık bir bekleyişten sonra saat 15:00'te toplantının yapıldığı binaya polis ekibiyle birlikte girilmiştir.

Herhangi bir engelleme veya gecikmeyle karşılaşmaksızın toplantının yapıldığı salona girilmiştir. Uzmanlar, salona girişte Rekabet Kurumu'ndan geldiğini ifade ederek, masaların üzerindeki belgelere dokunulmamasını ve masalardan uzaklaşılmasını istemiştir. Bu sırada Göltaş Genel Koordinatörü Aslan Yaman elinde bulunan tek sayfalık bir belgeyi yırtmaya başlamıştır. Raportörler tarafından Aslan Yaman'ın elindeki kağıt parçaları alınmıştır. Mahkeme Kararı ile birlikte Rekabet Kurumu kimlikleri ve yetki belgeleri teşebbüs temsilcilerine ibraz edilmiştir. Aslan Yaman tarafından sesli olarak Rekabet Kurumu yetki belgeleri diğer teşebbüs temsilcilerine okunmuştur. Ardından Mahkeme Kararı da aynen sesli bir şekilde okunmuştur. Mahkeme kararının, Yetki Belgelerinin ve Rekabet Kurumu Kimlik kartlarının birer fotokopisi uzmanlarca teşebbüs yetkililerine bırakılmıştır. 9 ayrı hazır beton üreticisi teşebbüsten 14 kişinin toplantıda hazır bulunduğu tespit edilmiştir. Yapılan yerinde inceleme sonucunda Aslan Yaman'ın ajandasında bulunan bir sayfanın fotokopisi, Göltaş Genel Koordinatör Yardımcısı İsmail Güner ve Göltaş Satış Şefi Nuri Akpınar tarafından paraflanmak suretiyle alınmış, parafsız kopya da teşebbüs yetkililerine bırakılmıştır. Ayrıca Göltaş Genel Koordinatörü Aslan Yaman tarafından yırtılan belgenin parçaları da alınmıştır. Daha sonra üç nüsha halinde tutanak düzenlenmiş, her bir nüsha taraflarca imzalanmış, bir nüsha raportörlerce alınmış, birer nüsha ise Göltaş yetkililerine ve polis ekibine bırakılmıştır. Saat 18:00 sıralarında Göltaş İrtibat Bürosu'ndaki işlemler bitirilerek uzmanlar olay mahallinden ayrılmıştır.

Yukarıda yer verilen toplantıda Çimsa ve Konya Çimento hariç olmak üzere soruşturma konusu tüm teşebbüslerin toplantı halinde oldukları tespit edilmiştir. Göltaş Genel Koordinatörü tarafından salona girişte yırtılan belgeden, o esnada toplantı sırasında nelerin konuşulduğu anlaşılmaktadır. Raportörler

tarafından birleştirilen belgeden, 15.03.2006-28.03.2006 (son iki hafta) tarihleri arasında hangi hazır beton şirketlerinin hangi işleri aldıklarının, işin mevki, miktarı ve fiyatı belirtilmek suretiyle tespit ve takip edildiği, yine hazır beton şirketlerinin bağlantılarının ve bağlantı fiyatlarının tespit ve takip edildiği anlaşılmaktadır. Söz konusu belgeye iliştilirilmiş 29.03.2006 tarihli küçük bir not kağıdında yer alan ifadeden de yine hazır beton şirketlerinin fiyat ve bağlantılarının takip edildiği anlaşılmaktadır. Söz konusu belgenin Soruşturma Raporunda yer verilen "protokol" ile oluşturulan kartelin uygulamasının denetlenmesi ve takip edilmesi ile ilgili olduğu anlaşılmıştır.

Yukarıda yer verilen yerinde inceleme sırasında elde edilen Göltaş Genel Koordinatörü Aslan Yaman'a ait ajanda'nın Mayıs ayına ait bir sayfasında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"Yılmaz Külcü

Antalya Bölgesi haz. beton fiyatları konusunda aranacak."

Söz konusu belgede yer alan ifadelerden Çimsa Genel Müdürü Yılmaz Külcü ile Antalya hazır beton fiyatları ile ilgili olarak görüşme yapıldığı anlaşılmaktadır. Her ne kadar Çimsa'nın 2003 yılının Ağustos ayından itibaren düzenlenen kartel toplantılarına katılmadığı tespit edilse de, çeşitli belgelerden, düzenlenen toplantılarla, bu toplantılarda alınan kararlarla ilgili Çimsa'ya bilgi verildiği veya zaman zaman fiyat, satış gibi konularda Çimsa'yla görüşmeler yapıldığı tespit edilmiştir. Yukarıdaki belgede de Çimsa toplantıya katılmamasına rağmen, pazarda uygulanan ve uygulanacak olan fiyatlarla ilgili olarak rakip teşebbüslerden Göltaş'ın, Çimsa'yla görüşme yaptığını göstermektedir.

I.4. Teşebbüslerin Savunmaları ve Bu Savunmaların Değerlendirilmesi

I.4.1. Teşebbüslerin Savunmaları

I.4.1.1. Ado Hazır Beton Sanayi Nakliyat ve Tic. A.Ş. Savunması

Ado Beton tarafından yapılan savunmada özetle;

- Yürütülen soruşturmada ve önaraştırmada sürelerine uyulmadığı, önaraştırmanın ve soruşturmanın uzunca bir süre devam ettiği,
- İlk yazılı savunma haklarının gerekli ve yeterli bilgi ve belge verilmemek suretiyle sınırlandırıldığı,
- Soruşturma raporunda delil olarak kullanılan belgeleri teyit edecek piyasa verilerine yer verilmediği ve Soruşturma Heyetinin sadece şirketlerinin aleyhine olan bilgi ve belgeleri değerlendirdiği, lehe olan delilleri ve emareleri ise değerlendirmedeği,
- Soruşturma raporunda coğrafi pazarın somut verilere dayanılarak tespit edilmediği,
- Soruşturma raporunda yer verilen belgelerin çoğunluğunun Ado Beton'da bulunmadığı ve bu bakımdan Ado Beton'la bir ilgisinin olmadığı,

- Soruşturma Raporunda yer verilen iki adet Protokolün uygulandığı varsayılrsa bile yapılan uygulamanın rekabeti bozucu bir etkisinin olmadığı,
- Ado Beton'un 2000-2004 yılları arasında çok cüzi karlarla maliyetinin altında fiyatlarla piyasaya mal verdiği, bu durumun da Ado Beton'un tam rekabet piyasasına uygun hareket ettiğinin göstergesi olduğu,
- Soruşturma Raporunda yer verilen delillerin, taraflar arasında bir yatay anlaşmanın varlığının ispatı için yeterli olmadığı,
- Ado Çimento hakkında soruşturma yapılmasının ve rekabet ihlali tespit edilmesinin, Ado Beton bakımından ağırlaştırıcı neden olarak dikkate alınmaması gerektiği,
- Para cezasının takdirinde net satışların esas alınacağı yıl bakımından, soruşturmanın geciktiği ve bu gecikmeye Ado Beton'un katkısının olmadığı dikkate alınarak, para cezasının takdirinde esas alınacak ciro yılının, Ado Beton'un lehine olan yılın cirosu olması gerektiği,
- Para cezasının belirlenmesine esas olacak net satışların sadece "hazır beton ürünü" satışları dikkate alınarak belirlenmesi gerektiği,
- Entegre olmayan hazır beton firmaları için önerilen indirim nedeninin Ado Beton için de uygulanması gerektiği,
- 29.3.2006 tarihinde Göltaş'ın Antalya'daki irtibat bürosunda yapılan toplantının amacının Göltaş'ın Antalya ve ilçelerindeki hazır beton tesislerini kiralama düşüncesi ile diğer hazır beton üreticilerini bu tesislerin kiralanacağı hakkında bilgilendirmesi niteliğinde olduğu, toplantının herhangi rekabeti bozucu bir amaç taşımadığı

ifade edilmektedir.

I.4.1.2. Çallıoğlu Beton Sanayi ve Ticaret A.Ş. Savunması

Çallıoğlu tarafından yapılan savunmada özetle;

- Çallıoğlu'nun fiyatlarını temelde girdi maliyetlerine göre belirlediği, Antalya'daki hazır beton fiyatlarının Türkiye'deki en düşük fiyatlar olduğu,
- Göltaş ile yapılan görüşmelerin söz konusu firmadan çimento alınması nedeniyle yapıldığı ve bu görüşmelerde çimentonun en ucuza ve en uzun vadede temin edilmeye çalışıldığı,
- Soruşturma raporunda delil olarak sunulan "Protokol" başlıklı belgelerde, taraflarının bilgisi ve imzasının bulunmadığı ve "Protokol"de geçen satış rakamlarının Çallıoğlu'nun gerçek rakamları ile uyuşmadığı,
- 29.3.2006 tarihinde Göltaş'ın Antalya'daki irtibat bürosunda yapılan toplantının amacının Göltaş'ın Antalya ve ilçelerindeki hazır beton tesislerini kiralama düşüncesi ile diğer hazır beton üreticilerini bu tesislerin kiralanacağı hakkında bilgilendirmesi niteliğinde olduğu, toplantının herhangi rekabeti bozucu bir amaç taşımadığı

ifade edilmektedir.

I.4.1.3. Çimsa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş.

Çimsa tarafından yapılan savunmada özetle;

- Soruşturma raporunda ek olarak verilen Ankara 3. İdare Mahkemesi kararının, yürütmeyi durdurma kararı olmadığı, ancak soruşturma raporunda bu durumun yürütmeyi durdurma kararı olarak değerlendirildiği,
- Soruşturma raporunda yer verilen "Protokol" başlıklı belgenin tarihi olmadığı gibi imzalı da olmadığı, sadece Özgür Beton'da bulunmuş bir taslak ya da öneri olduğunun düşünülebileceği, bu protokolün esas amacının da Çimsa'yı pazar dışında bırakmak olduğu,
- Çimsa'nın protokole dahil olmadığı, protokole yer alan tablodaki ilk sütunun pazarda faaliyet gösteren hazır beton üreticilerinin elindeki araç sayısını gösterdiği, bu araç sayılarına göre hesaplanmış olan pazar paylarının dördüncü sütunda yer aldığı, Çimsa'nın dışarıda bırakılmasıyla hesaplanmış olan pazar paylarının ise beşinci sütunda yer aldığı, bu durumun Çimsa'nın protokole dahil olmadığını ve Çimsa'nın pazardan çıkarılmasının amaçlandığını gösterdiği,
- 2000 yılından 2003 yılına kadar geçen sürede Çimsa'nın Antalya'daki pazar payının %19 seviyesinden %9'a düştüğünün Rekabet Uzmanlarınca hazırlanan raporlarda yer aldığı, bu hususun da Çimsa'nın anlaşmanın tarafı olmadığını ortaya koyduğu,
- Soruşturma Raporunda yer verilen Çimsa'nın satışlarına ilişkin bilgiler ile Çimsa'nın gerçek satış bilgilerinin birbirlerine uymadığı,
- Soruşturma Raporunda yer verilen ağırlaştırıcı unsurların yanlış gerekçelere dayandığı,
- Çimsa'nın rakiplerine bilgi verdiği iddiaları ile ilgili olarak, bu bilgilerin çoğunun piyasadan temin edilebilecek bilgiler olduğu, kaldı ki bilgi vermenin tek başına bir anlaşmanın varlığını ispat etmediği,
- 29.3.2006 tarihinde Göлтаş'ın Antalya'daki irtibat bürosunda yapılan toplantıya 9 teşebbüsün katıldığının belirlendiği, hakkında soruşturma yürütülen teşebbüslerden sadece Çimsa'nın toplantıya katılmadığının tutanakla tespit edildiği,
- "Yılmaz Külcü Antalya bölgesi hz. Beton fiyatları konusunda aranacak" ifadesinin Çimsa ile görüşme yapıldığını göstermediği, bir yöneticinin geleceğe yönelik bir isteğini gösterdiği

ifade edilmektedir.

I.4.1.4. Divarcılar Hazır Beton İnş. Nak. Paz. San. Tic. Ltd. Şti.

Divarcılar tarafından yapılan savunmada özetle;

- Raportörlerin Soruşturma Raporunda ağırlaştırıcı ve hafifleştirici unsurları tespit ederek teşebbüslerin ne kadar ceza alacaklarını, savunmaları alınmaksızın, kendilerini Rekabet Kurulu'nun yerine koyarak ceza takdir ettikleri,

- Soruşturma Raporunda yer verilen belgelerin sadece aleyhte olan kısımlarına yer verildiği ve bu belgelerin raportörlerce amaca uygun olarak yorumlandığı,
- Şayet Antalya hazır beton pazarında teşebbüsler arasında bir pazar paylaşımı ve fiyat belirleme anlaşması olsa idi, en ucuz betonun Antalya'da satılamayacağı,
- 29.3.2006 tarihinde Göлтаş'ın Antalya'daki irtibat bürosunda yapılan toplantının amacının Göлтаş'ın Antalya ve ilçelerindeki hazır beton tesislerini kiralama düşüncesi ile diğer hazır beton üreticilerini bu tesislerin kiralanacağı hakkında bilgilendirmesi niteliğinde olduğu, toplantının herhangi rekabeti bozucu bir amaç taşımadığı

ifade edilmektedir.

I.4.1.5. Göлтаş Hazır Beton ve Yapı Elemanları San. ve Tic. A.Ş.

Göлтаş tarafından yapılan savunmada özetle;

- 4054 sayılı Kanun'un 43/2. maddesine uygun bir bildirimde bulunulmadığı,
- Soruşturma Heyetinin 4054 sayılı Kanun'un 15/f/son maddesinde belirtilen şekilde yetki belgesinin olmadığı, ayrıca soruşturma konusunun hukuka aykırı olarak daraltıldığı,
- Rekabet Kurulu'nun soruşturma kararında, soruşturma konusunun "Akdeniz Bölgesi" olarak belirlenmesine karşın, soruşturma raporunda "Antalya Merkez ve Çevresi" olarak belirlendiği, bu çerçevede soruşturma konusunun hukuka aykırı olarak daraltıldığı,
- Soruşturma Raporunda C20 ve C25 ürünleri üzerinde yoğunlaşıldığının belirtilmesine karşın, C20 ürününün hazır beton sınıfı içinde yer almadığı, bu bakımdan C20 ürününün fiyat analizlerinin rapora gerekçe teşkil etmeyeceği,
- Soruşturma Heyetinin, yerinde incelemelerde elde edilen ajanda kayıtlarına bağlı kaldığı, şirket defter ve kayıtlarının bu kayıtları doğrulayıp doğrulamadığına bakmadığı,
- Soruşturma Raporunda, Soruşturma Heyetinin belirttiği şekilde ne Borçlar Hukuku ne de Rekabet Hukuku çerçevesinde bir yatay anlaşmasının bulunmadığı,
- Bir firmanın kartel anlaşması yapmasındaki yegane sebebin yüksek kar güdüsü olmasına rağmen, Göлтаş'ın fiyat ve maliyet tabloları karşılaştırıldığında fiyatlandırmanın maliyete göre belirlendiğinin görüleceği,
- Soruşturma Raporunda Göлтаş ile ilgili olarak yer verilen pazar paylarının %19 olmasına rağmen, kendi resmi defter ve kayıtlarına göre bu oranın %10-15 arasında değiştiği (bu oranın Antalya ve Akdeniz için farklı olduğu),
- Soruşturma Raporunda yer verilen "Protokol"ün Özgür Beton'da bulunduğu, Göлтаş'ın bu belgede isminin ve imzasının bulunmadığı, bu

bakımdan anılan belgenin Göltaş bakımından hiçbir bağlayıcılığının bulunmadığı,

- Rekabet Kurulu'nun 2003 yılında verdiği kararda; Göltaş'ın çimento ve hazır beton pazarlarında rakibi olan Özgür Çimento ve Beton Endüstrisi A.Ş.'yi piyasa dışına çıkartmaya çalıştığına karar vermesine karşılık, ilgili Soruşturma Raporunda Göltaş'ın 2000 yılından beri Özgür Çimento ile kartel anlaşması içinde bulunduğunun iddia edilmesinin çelişki meydana getirdiği,
- 29.3.2006 tarihinde Göltaş'ın Antalya'daki irtibat bürosunda yapılan toplantıda soruşturmaya dahil olmayan 3 firmanın daha bulunmuş olmasının kartel anlaşması iddiasına muhatap firmalardan başka firmaların da piyasada faaliyet gösterdiğini ortaya koyduğu, kartel anlaşmasının olabilmemesinin birincil şartının sektördeki bütün işletmelerin bu anlaşmaya taraf olması gerektiği, soruşturmaya dahil olmayan şirketlerin 2000 yılı ve öncesindeki bir anlaşmanın uygulanmasının sağlanmasına katılmalarının düşünülmemeyeceği,
- "Göltaş Hazır Beton A.Ş. Fiyat Verilip Alınamayan İşler" başlıklı belgenin, "hangi hazır beton şirketlerinin hangi işleri aldıklarının, işin mevkiinin, miktarının ve fiyatının belirtilmesi suretiyle tespit ve takip edildiği" şeklinde yorumlanmasının mümkün olmadığı, bu bilgilerin sektördeki her firma tarafından kolaylıkla elde edilebilecek bilgiler olduğu

ifade edilmektedir.

I.4.1.6. Kadiahmetoğulları Asfalt İnşaat Taahhüt San. ve Tic. A.Ş.

Kadiahmetoğulları tarafından yapılan savunmada özetle;

- Soruşturma Raporunda yer verilen 69 delilden hiçbirinin direkt olarak Kadiahmetoğulları'nda bulunmadığı, aleyhlerine kullanılan bütün delillerde Kadiahmetoğulları'nın tavrının hep üçüncü kişiler tarafından aktarılmış olduğu, bunun bir tesadüf olmadığı,
- Kadiahmetoğulları'nın iradesini ve kabulünü yansıttığı belirli olmayan delillerin kullanıldığı,
- Soruşturma Raporunda kullanılan delillerin içeriğinin iktisadi verilerle desteklenmediği, Soruşturma Raporunda yer verilen Kadiahmetoğulları'na ait satış miktarlarının gerçek satış miktarlarını yansıtmadığı,
- Soruşturma Heyetinin, yerinde incelemelerde elde edilen ajanda kayıtlarına bağlı kaldığı, şirket defter ve kayıtlarının bu kayıtları doğrulayıp doğrulamadığına bakmadığı,
- Soruşturma Raporunda yer verilen "Protokol"ün Özgür Beton'da bulunduğu, Kadiahmetoğulları'nın bu belgede isminin ve imzasının bulunmadığı, ayrıca bu protokolün uygulandığına ilişkin yazışma, faks, elektronik posta gibi hiçbir veriye Soruşturma Raporunda yer verilmediği,

- Kadiahmetoğulları'nın soruşturma'nın tarafı olan çimento üreticilerine bağımlılığının bulunduğu,
- Antalya pazarının en büyüğü olan Kadiahmetoğulları'nın, satışlarını ve pazar payını belirleyen, belirlenen bu sınırlar aşıldığında cezalandıran bir sisteme dahil olmasında hiçbir çıkarının bulunmadığı,
- 29.3.2006 tarihinde Göлтаş'ın Antalya'daki irtibat bürosunda yapılan toplantının içeriğinde katılımcılar arasında teknik yardım alınıp alınamayacağı, işçi sağlığı ve işçi güvenliği denetiminin ve İş Kanunu'nun bazı maddelerinin bulunduğu, toplantının herhangi rekabeti bozucu bir amaç taşımadığı

ifade edilmektedir.

I.4.1.7. Konya Çimento Sanayi A.Ş.

Konya Çimento tarafından yapılan savunmada özetle;

- Rekabet Kurulu'nun soruşturma kararında, soruşturma konusunun "Akdeniz Bölgesi" olarak belirlenmesine karşın, soruşturma raporunda "Antalya Merkez ve Çevresi" olarak belirlendiği, bu çerçevede soruşturma konusunun hukuka aykırı olarak daraltıldığı,
- Şap ve grobeton ürünlerinin ilgili ürün pazarına dahil olup olmadığının araştırılmadığı,
- Soruşturma Raporunda sadece 6.8.2004 tarihli belgeye dayanılarak Konya Çimento hakkında yapılan iddiaların somut hiçbir veri ve araştırmaya dayanılmadan yapıldığı,
- Konya Çimento hakkında daha önce verilen Rekabet Kurulu kararı henüz kesinleşmeden, Soruşturma Raporunda Konya Çimento hakkında daha önce bir soruşturma yürütülmesinin verilecek cezada ağırlaştırıcı bir unsur olarak değerlendirilmesinin mümkün olmadığı, kaldı ki daha önceki soruşturmanın konusu ile mevcut soruşturmanın konusunun farklı olduğu,
- Konya Çimento'nun entegre çimento üreticisi olmasının ağırlaştırıcı neden oluşturabilmesinin geçerli nedenlerinin soruşturma raporunda gösterilmediği,
- Hazır beton ve çimento olmak üzere iki farklı üretimi bulunan Konya Çimento'nun, ilgili ürün pazarının hazır beton, ilgili coğrafi pazarın da Antalya ve civarının belirlendiği bir soruşturmada, tüm net satışları üzerinden ceza verilmesinin talep edilmesinin hukuka ve hakkaniyete aykırı olduğu,
- 29.3.2006 tarihinde Göлтаş'ın Antalya'daki irtibat bürosunda yapılan toplantıya Konya Çimento'nun katılmadığının uzmanlarca tespit edildiği, bu çerçevede Konya Çimento'nun hiçbir teşebbüsle anlaşma ve/veya uyumlu eylem içinde bulunmadığı hususunun da yine uzmanlarca belirlendiği

ifade edilmektedir.

I.4.1.8. Özgür Çimento ve Beton Endüstrisi A.Ş.

Özgür Beton tarafından gönderilen savunmada özetle;

- 4054 sayılı Kanun'un 43/2. maddesi uyarınca gerekli ve yeterli bilgi ve belge verilmeyerek ilk yazılı savunma hakkının ihlal edildiği,
- Özgür Beton'un herhangi bir anlaşmanın tarafı olmadığı, herhangi bir yatay anlaşmayı uygulamadığı, bilgi niteliğinde Özgür Beton'a gelmiş olan bir kaydın, anlaşmanın delili olarak yorumlanmasının usul hükümleri ile bağdaşmadığı,
- Özgür Beton'un bir hazır beton üreticisi olduğu, ancak çimento üretimi ve alımı yönünden diğer teşebbüslere bağımlı olduğu,
- Rekabet Kurulu tarafından Özgür Beton'un Göltaş ve Denizli Çimento tarafından piyasa dışına çıkarılmaya çalışıldığı tespit edildiği, buna göre Özgür Beton'un çimento ve hazır beton sektöründe Göltaş'a karşı ayakta kalma savaşı veren bir üretici olduğu, pazarda yönlendirici gücünün bulunmadığı, bu nedenle de Göltaş ile yatay anlaşma içerisinde bulunmasının hem imkansız olduğu, hem de piyasaya etkisi olmayacak bir oluşum olduğu,
- Özgür Beton'un diğer teşebbüslerle rekabet ihlali amacıyla hiçbir zaman bir araya gelmediği ve toplanmadığı, teşebbüsler arasındaki rekabeti ihlal etmeyen bilgi değişimlerinin suç olmadığı, Özgür Beton'un pazardaki güçlü teşebbüslerin baskı unsurlarını ortadan kaldırmak ve piyasanın adeta hakimi olan Göltaş'ın, Özgür Beton'a biçtiği pazar payına olan tepkilerini dile getirmek için toplantılara katıldığı,
- Soruşturma Raporuna dayanak yapılan ve Özgür Beton'un bilgisi dahilinde olan hiçbir toplantıda rekabete etki yapan hususların, yani fiyat ayarlamalarının, piyasa ve pazar paylaşımı konularının konuşulmadığı,
- Kartel kurulmasına dair suçlamanın gerçek iktisadi verilere dayalı rasyonel analizlerle desteklenmesi gerektiğinin düşünüldüğü,
- Soruşturma Raporunda yer alan deliller ayrıntılı olarak incelendiğinde söz konusu delillerin, Özgür Beton'u suçlamaya yeterli olmadığı gibi, aksine Özgür Beton'un bağımsız hareket ettiğini ve anlaşma içerisinde olmadığını kanıtladığı,
- Özgür Beton'un, klinker vermeyerek zor durumda bırakmaya çalışan çimento üreticileri ile uzlaşmasının söz konusu olmadığı, ancak ekonomik çıkarlarını savunmak zorunda olduğundan klinker ve çimento bağımlılığı nedeniyle, rakipleri pasif takip sonucu paralel olarak algılanabilecek davranışlar sergilemiş olabileceği,
- Soruşturma Raporunda yer verilen ihlalin 2000 yılından beri aralıksız devam ettiği yönündeki ağırlaştırıcı unsurun tamamen hatalı bir değerlendirme olduğu ve hiçbir somut kanıtı dayanmadığı, bu durumun en azından Özgür Beton için bu şekilde olduğu,
- Özgür Beton'un cirosunun içerisinde hazır beton dışında başka faaliyetlerden kaynaklanan satışlar olduğu, olası bir ceza kararında bu durumun dikkate alınması gerektiği,

ifade edilmektedir.

I.4.2. Teşebbüslerin Savunmalarına İlişkin Değerlendirme

Hakkında soruşturma başlatılan teşebbüslere soruşturma kararının tebliği ile ilgili olarak 4054 sayılı Kanun'un 43/2. maddesinde "... *Taraflara tanınan ilk yazılı cevap süresinin başlayabilmesi için Kurulun bu bildirim yazısı ile birlikte, iddiaların türü ve niteliği hakkında yeterli bilgiyi ilgili taraflara göndermesi gerekir.*" hükmü yer almaktadır. Soruşturma kararı söz konusu Kanun hükmüne uygun olarak tebliğ edilmiş, bu kapsamda yapılan tebligatta iddiaların türü ve niteliği hakkında yeterli bilgi, ilgili taraflara gönderilmiştir. Soruşturma Raporuyla birlikte ise, elde edilen ve Soruşturma Raporunda delil olarak kullanılan tüm bilgi ve belgeler ilgili teşebbüslere gönderilerek savunma yapma imkanı verilmiştir.

4054 sayılı Kanun'da belirtilen tüm sürelerle uyulması konusunda hassasiyet gösterilmiştir. Ayrıca, Kanun'da yer alan önaraştırma ve soruşturma safhasındaki sürelerle ilgili olarak Danıştay Onuncu Daire'nin 2001/4716 E., 2004/7305 K. sayılı kararında "*Dava konusu Kararın tesisi aşamasında 4054 sayılı Yasa'da öngörülen sürelerin aşıldığı, bununda işlemin iptalini gerektirdiği öne sürülmekte ise de ön araştırma ve soruşturma sürecini hızlandırmak, Kurul'un süratle karar vermesini sağlamak amacıyla konulan, Kurul'un iç işleyişine yönelik bulunan, uyulmaması halinde yaptırım öngörülmeyen sürelerin aşılması işlemin iptalini gerektiren bir sakatlık olarak değerlendirilemeyeceğinden, davacıların bu iddiasına itibar edilmemiştir.*" denilmektedir.

Coğrafi pazar tanımı gereği, Rekabet Kurulu kararında belirtilen coğrafi pazar sınırları içerisinde, üst pazarın alt pazarlara bölünerek inceleme ve değerlendirme yapılması doğal ve gerekli olup, bunda Rekabet Kurulu Kararına veya hukuka herhangi bir aykırılık bulunmamaktadır.

Çimsa savunmasında dile getirilen protokoldeki tablonun birinci sütununda teşebbüslerin araç sayılarının yer aldığına ilişkin ifade, sözlü savunmada diğer teşebbüs temsilcileri tarafından doğrulanmamıştır.

Çimsa temsilcisinin savunmasında belirttiği üzere Ankara 3. İdare Mahkemesince 15.11.2005 tarihinde verilen ve Soruşturma Raporunun ekinde yer alan karar bir yürütmenin durdurulması kararı değildir. Söz konusu kararda, Rekabet Kurumu tarafından talep edilen yürütmenin durdurulması talebinin, Rekabet Kurumu'nun birinci savunması alındıktan veya yasal savunma verme süresi geçtikten sonra incelenmesine karar verileceği ifade edilmektedir. Aynı mahkemenin 20.2.2006 tarihinde tebellüğ edilen 23.1.2006 tarihli kararıyla yürütmenin durdurulması reddedilmiş ve kararın tebliğinden itibaren 7 gün içinde Bölge İdare Mahkemesi'ne itiraz yolunun açık olduğu belirtilmiştir. Söz konusu karara karşı, 23.2.2006 tarihinde Ankara Bölge İdare Mahkemesi'ne itirazda bulunulmuştur. Bölge İdare Mahkemesi 15.3.2006 tarihli kararıyla, Rekabet Kurulu'nun itirazını kabul ederek, Ankara 3. İdare Mahkemesi tarafından verilen 23.1.2006 tarihli kararı kaldırmış ve dava sonuna kadar yürütmenin durdurulmasına karar vermiştir. Mahkeme kararlarının gereğinin yapılması için 30 günlük süre bulunmaktadır. Buna göre Ankara 3. İdare Mahkemesi tarafından verilen yürütmenin durdurulma talebinin reddi kararının tebellüğ edildiği tarihle, söz konusu kararı ortadan kaldırarak yürütmenin durdurulması kararı verilen Bölge İdare Mahkemesi kararı arasında 23 gün olduğu görülmektedir.

Soruşturma Raporunda yer verilen 69 adet belgeden, 2000 yılından 2005 yılına kadar yukarıda belirtilen teşebbüsler arasında yapılan sürekli ve düzenli toplantılar ve görüşmeler sonucunda, ilgili pazarın paylaşıldığı, söz konusu pazar paylaşımı uygulamasının teşebbüsler arası bilgi değişimi yoluyla takip edilerek uygulanmasının sağlandığı, fiyat, vade gibi satış şartlarının tespit edildiği, bu şekilde 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin teşebbüsler arasındaki yatay anlaşmalar yoluyla ihlal edildiği sabittir.

I.5. Gerekçe ve Hukuki Dayanak

"Yapılan İncelemelerde Elde Edilen Bilgi, Belgeler ve Söz Konusu Bilgi, Belgelerin Değerlendirilmesi" bölümünde ihlalin gerekçesine ayrıntılı olarak yer verilmiş olmakla birlikte özetle; yukarıda yer verilen bilgi ve belgelerden, 2000 yılından bugüne kadar sürekli ve düzenli olarak teşebbüsler arasında yapılan toplantılar ve görüşmeler sonucunda, ilgili pazarın paylaşıldığı, söz konusu pazar paylaşımının uygulamasının teşebbüsler arası bilgi değişimi yoluyla takip edilerek uygulanmasının sağlandığı, fiyat, vade gibi satış şartlarının tespit edildiği, bu şekilde 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin teşebbüsler arasındaki yatay anlaşmalar yoluyla ihlal edildiği sonucuna ulaşılmıştır.

J. SONUÇ

Akdeniz Bölgesi hazır beton pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerin 4054 sayılı Kanun'u ihlal edip etmediklerinin belirlenmesi amacıyla 24.3.2005, 05-18/197-M sayılı Kurul kararı uyarınca yürütülen soruşturma ile ilgili olarak düzenlenen Rapora, toplanan delillere ve incelenen dosya kapsamına göre;

1.

- Ado Hazır Beton Sanayi Nakliyat ve Tic. A.Ş.
- Çallıoğlu Beton Sanayi ve Ticaret A.Ş.
- Çimsa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş.
- Divarcılar Hazır Beton İnş. Nak. Paz. San. Tic. Ltd. Şti.
- Göltaş Hazır Beton ve Yapı Elemanları San. ve Tic. A.Ş.
- Kadiahmetoğulları Asfalt İnşaat Taahhüt San. ve Tic. A.Ş.
- Özgür Çimento ve Beton Endüstrisi A.Ş.

tarafından dosya konusu bilgi ve belgeler çerçevesinde 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin teşebbüsler arasındaki yatay anlaşmalar yoluyla ihlal edildiğine OYBİRLİĞİ ile,

2. Konya Çimento Sanayi A.Ş.'nin söz konusu ihlale katılmadığına OYÇOKLUĞU ile,

3. Bu sebeple aynı Kanun'un 16. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca 2004 yılı sonunda oluşan gayri safi gelirlerinin takdiren

- %1'i oranında olmak üzere Çallıoğlu Beton Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ye 230.683,64 YTL, Divarcılar Hazır Beton İnş. Nak. Paz. San. Tic. Ltd. Şti.'ye 119.083,44 YTL,
- %2'si oranında olmak üzere Ado Hazır Beton Sanayi Nakliyat ve Tic. A.Ş.'ye 216.558,06 YTL,

- %3'ü oranında olmak üzere Göltaş Hazır Beton ve Yapı Elemanları San. ve Tic. A.Ş.'ye 980.355,42 YTL

idari para cezası verilmesine OYBİRLİĞİ ile,

4. Ayrıca aynı Kanun'un 16. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca 2004 yılı sonunda oluşan gayri safi gelirlerinin takdiren

- %0,4'ü oranında olmak üzere Çimsa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ye 987.202,04 YTL,
- %1'i oranında olmak üzere Kadıahmetoğulları Asfalt İnşaat Taahhüt San. ve Tic. A.Ş.'ye 558.967,93 YTL, Özgür Çimento ve Beton Endüstrisi A.Ş.'ye 268.746,72 YTL

idari para cezası verilmesine OYÇOKLUĞU ile,

5. 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal eden eylemlerinden dolayı, rekabetin tesisi ve ihlalden önceki durumun korunmasını teminen yerine getirilmesi ya da kaçınılması gereken davranışların ve ihlale son verilmesi gereğinin, aynı Kanun'un 9. maddesi uyarınca, soruşturma kapsamındaki teşebbüslere bildirilmesine OYBİRLİĞİ ile

karar verilmiştir.

FARKLI GEREKÇE
(03.10.2006 tarihli ve 06-69/931-268 sayılı Kurul Kararı)

Rekabet Kurulu 24.04.2003 tarih ve 03-27/325-M ve 03-27/326-M sayılı kararları ile Marmara, Batı Karadeniz, İç Anadolu ve Akdeniz Bölgeleri çimento ve hazır beton pazarlarında faaliyet gösteren teşebbüsler hakkında ön araştırma açmıştır.

4054 sayılı Kanun'un Kurulun inceleme ve araştırmalarda uygulanacak kuralları düzenleyen 40. maddesinde; ön araştırma yapılmasına karar verildiği takdirde, Kurul Başkanın, meslek personeli uzmanlardan bir veya bir kaçını raportör olarak görevlendireceğini, ön araştırma yapmakla görevlendirilen raportörün 30 gün içinde elde ettiği bilgileri, her türlü delilleri ve konu hakkındaki görüşlerini Kurula yazılı olarak bildireceğini hükme bağlamaktadır. Rekabet Kurumunun Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliği'nin 55. maddesi, bu görüşlerin düzenlenecek bir "ön araştırma raporu" ile Kurula intikal ettirileceğini öngörmüştür.

Ön araştırmanın temel amacı, iddiaların ciddiliğini ve tutarlılığını inceleyerek, soruşturma açılıp açılmaması değerlendirmesi için veri toplamak, yerinde incelemelerde bulunarak gerekli delillere ulaşmaktır. Soruşturmanın temelini ön araştırma oluşturmakta, bir başka ifadeyle ön araştırmanın yapılış zamanı, şekli ve kapsamı soruşturma kararının sağlıklı, tutarlı ve gerekçeli olabilmesi bakımından büyük önem taşımaktadır. Bu itibarla ön araştırma kararının, yeterli delillere ulaşılabilmesi, hatta delillerin karartılmaması için gecikmeksizin uygulamaya konulması gerekir. Kanun bu amaca yönelik olarak bir dizi ve kısıtlı süreler öngörmektedir. Bahsedilen işlemlerle ilgili herhangi bir gecikme amaca ulaşmayı engelleyebileceği gibi, alınan kararların etkinliğini ortadan kaldırır.

Mevzuat bu denli açık düzenlemeler getirmiş iken, 23.12.2004 tarihli toplantıda, 24.04.2003 tarihinde açılan ön araştırma kararına yeni gelen şikayetler nedeniyle, bazı iddiaların eklenmesi ve yeni ön araştırmalar açılarak birleştirilmesi önerisi gelmiş, bu bağlantıda 24.04.2003 tarihli ön araştırma kararının 18-20 aylık süre içinde uygulanmadığı görülmüştür. Böyle bir uzun süre gecikmeyi anlamak ve gerekçelendirmek mümkün değildir. Bu nedenle, sonradan gelen iddiaların ön araştırma kapsamına alınmasına ilişkin 23.12.2004 tarihli ve 04-81/1155-M sayılı karara katılmakla birlikte, bu gecikmenin bir görev kusuru olarak incelenmesi, araştırılması ve soruşturulması amacıyla farklı gerekçe yazmışım.

Aynı şekilde ilgili teşebbüsler hakkında soruşturma açılması kararlarının da -gecikme süreleri farklı olmakla birlikte- geç uygulamaya sokulduğu anlaşılmıştır.

Uzun bir gecikmeden sonra ön araştırma ve soruşturmalar tamamlanmış ve yukarıda tarih ve sayıları verilen nihai kararlar alınmıştır. Çimento gibi ülkemizin önemli ve Rekabet Kurumunun sürekli gündeminde olan bir sektörde ön araştırma ve soruşturma kararlarının derhal uygulamaya sokulmasının önemi tartışılmaz. Alınan kararlar belirli delillere dayandırılmış,

kimi kararlarda yeterli delil bulunmadığı gerekçesiyle, ihlal iddiaları sonuçsuz kalmıştır. Ön araştırma ve soruşturma kararlarının çok uzun bir süre uygulanmamasının, delil toplanması ve iddiaların gerekçelendirilmesi, yeterli bilgi ve belgeye ulaşılması bakımından önem taşıyıp taşımadığı da kuşkusuz tartışılabilir.

Bu farklı gerekçem, bölge ve teşebbüsler bazında ilgili kararlar bölümündeki teknik karşı ve farklı gerekçelerim saklı kalmak üzere, yukarıda tarih ve sayıları verilen tüm kararları kapsamak üzere genel olarak ve aynı içerikte kaleme alınmıştır.

Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ
Kurul Üyesi

Rekabet Kurulu'nun a) 03.10.2006 tarih ve 06-69/930-267 sayılı,
b) 03.10.2006 tarih ve 06-69/931-268 sayılı Kararları

FARKLI OY GEREKÇESİ

Rekabet Kurulu'nun Akdeniz Bölgesi "çimento" ve "hazır beton" pazarlarında faaliyet gösteren teşebbüslerin 4054 sayılı Kanun'u ihlal edip etmediklerinin tespiti amacıyla; 23.12.2004 tarihinde açılan ön araştırma ve 24.03.2005 tarihinde başlatılan soruşturma çerçevesinde Başkanlık tarafından özellikle, ön araştırma ve soruşturma açılması kararlarının akabinde hemen yaptırılması gereken yerinde inceleme işlemlerinin çok büyük gecikmelerle yapılabilmiş olması ve diğer idari hatalar sebebiyle, Kurum tecrübeleri ile belirlenmiş ve kamuoyunda yaygın olarak konuşulan çimento sektöründeki muhtemel ağır rekabet ihlallerinin ekonomimize verdi zararlar zamanında engellenememiş, soruşturma süreci boyunca kurumsal zafiyet gösterilmiş ayrıca, Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 40-44 maddeleri hükümleri bakımından idarenin **görev ihmali**ne yol açıldığı kanaatindeyim.

Rekabet Kurumu ve Rekabet Kurulu'nun kuruluşundan itibaren, sektörün ve ürünün özelliklerinden dolayı çimento teşebbüsleri ile ilgili olarak defalarca soruşturma yapılmıştır. Rekabet Kurulu'nca, sektörde yapılan rekabet ihlalleri sebebiyle teşebbüslere defalarca idari para cezası vermesine rağmen, **kurumsal hatalar**, malum **idari ve usul eksiklikleri** sebebiyle bu para cezalarının tahsili mümkün olmamış ve bu durum, rekabet ihlali eğilimindeki teşebbüsler üzerinde ihlal eylemlerine son vermeleri bakımından caydırıcı etki yaratmamış ve sektörde rekabetin sağlanmasını olumsuz yönde etkilemiştir.

Zaman içinde, Rekabet Kurumu'nun faaliyetleri, çalışma sistematığı ve hatta idari zafiyetleri konusunda bilgi sahibi olan sektördeki teşebbüsler, yapılan ihlallere rağmen, Rekabet Kurumu'nca bir müdahale veya etkili yaptırım uygulanmaması üzerine organize şekilde birlikteliklerini, anlaşma ve rekabete aykırı eylemlerini kendilerince daha dikkatli yaparak rekabet ihlallerine dair belge ve bilgileri işyerlerinde bulundurmamakta, arşivleme ve bilgisayar kayıtları konusunda itinalı olarak ve en önemlisi Rekabet Kurumu'nun tarzına vakıf olarak muhtemel ihlaller konusunda son derece tedbirli davranmaktadır. Yerinde inceleme konusunda Rekabet Kurumu'nun usullerini, incelemenin yapılış biçimi ve zamanlamasına aşına olan teşebbüsler çeşitli şekillerde, Rekabet Kurulu'nun kendileri ile ilgili açılan ön araştırma ve soruşturma kararlarından, kararlar kendilerine tebliğ edilmeden haberdar olabilmektedirler. Bu husus, göz önünde tutulduğunda, rekabet çalışmalarında belge ve delil bulunması için, rekabet hukuku ve kartel uygulamaları bakımından gelişmiş dünya ülkelerinde olduğu gibi, en önemli araç olan yerinde incelemelerde; en kısa sürede, habersiz, baskın tarzında, teşebbüslerin önemli birim ve binalarında, yeterli sayıda kalifiye personelle yapılması gerekmektedir. Hal Böyleyken bu soruşturma kapsamında yapılan yerinde incelemelerin aylar sonra, gecikmeli yapılmış olması, incelemenin

aynı zamanda, baskın tarzında ve habersiz yapılabilme imkanını otomatikman ortadan kaldırarak delillerin elde edilmesini engellemiş ve soruşturma sonucunda elde edilmesi muhtemel sonuçlara ulaşamamıştır.

Akdeniz Bölgesi çimento ve hazır beton ön araştırma kararı **23.12.2004** tarihinde alınmış olmasına rağmen, Başkanlıkça; Daire Başkanı Erkan Yardımcı, Başkan Yardımcısı Mehmet Akif Ersin ve Başkan Mustafa Parlak imzalı geçici görev onayı **35 gün sonra** 27.01.2005 tarihinde hazırlanmış, yerinde incelemeler teşebbüslerde ancak, **Kurul Kararından yaklaşık 40 ve 55 gün sonra** 30.01.2005 ve 16.02.2005 tarihlerinde yapılabilmektedir.

Aynı şekilde, **24.03.2005** tarihinde alınan Soruşturma açılması Kararı'na rağmen, Başkanlıkça; Daire Başkanı Erkan Yardımcı, Başkan Yardımcısı Mehmet Akif Ersin ve Başkan Mustafa Parlak imzalı geçici görev olurlarının 25.05.2005, 15.07.2005, 27.12.2005, 28.03.2006 tarihlerinde yaklaşık **2 ay, 4 ay, 9 ay ve 12 ay gecikmeli olarak** hazırlandığı ve yerinde incelemelerin bu sebeple **1 yıla varan gecikmeler** ile 25.05.2005, 18.07.2005 ve 29.12.2005, 28.03.2006 tarihlerinde yapıldığı anlaşılmaktadır.

İç Anadolu, Karadeniz ve Marmara Bölgeleri ile ilgili açılan soruşturmalarda da Akdeniz Bölgesi çimento soruşturmasında yapılan idari hata ve eksikliklerinin var olduğunu düşünürsek Rekabet Kurumu'nun çimento ve hazır beton sektörlerinde, kamuoyunda var olduğu düşünülen, medya organlarında çok sık olarak işaret edilen rekabet ihlalleri konusunda neden bir şey yapamadığını, ihlaller konusunda 4054 sayılı Kanun'un verdiği yetkiler yerinde kullanılarak rekabet ihlallerinin ekonomiye verdiği zararların neden önlenemediğini daha açık anlayabiliriz.

Sonuçta, kurumsal performans düşüklüğü ve zafiyete yol açan ve esas olarak bir kamu kurumunun kendisine yasa ile verilen görevi gerektiği şekilde yapamamasından dolayı piyasalarda rekabet ihlalleri yoluyla ekonomik kayıplara yol açıldığı düşünüldüğünde, hiçbir kamu kurumunun yönetiminin böyle bir sonuca yol açmasının doğru olmadığı ortadadır. Diğer taraftan, gösterilen zafiyet ve görevin eksik yapılmasının sonuçları olay bazında soruşturma ile elde edilebilecek faydaları sağlamamış, muhtemelen var olan ihlaller tespit edilememiş ve sürmesine engel olunamamıştır.

Rıfki ÜNAL
Kurul Üyesi

Rekabet Kurulu'nun 03.10.2006 Tarih ve 06-69/931-268 Sayılı Kararına

KARŞI OY GEREKÇESİ

Akdeniz Bölgesi hazır beton pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerle ilgili cezalandırma kararının Konya, Çimsa, Kadıahmetoğulları ve Özgür Çimento A.Ş. ile ilgili bölümüne katılmamaktayım. Şöyle ki:

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda belirtilen rekabet ihlalini gerçekleştirdiği iddia olan teşebbüsler hakkında, Rekabet Kurulu tarafından inceleme, önaraştırma ve soruşturma yapmak ne kadar doğal ve yasal ise, soruşturma konusunda sübut veya ademî sübut yönünde karara varabilmek için teşebbüslere savunma hakkı tanınması ve bu hakkın kısıtlanmaması da o denli önemlidir ve hukuk devleti olmanın da gereğidir.

Haklarında soruşturma yapılan ve ihlali sabit görülüp cezalandırılan Konya, Çimsa, Kadıahmetoğulları ve Özgür Çimento vekilleri haklarında soruşturma açıldığının bildirilmesi ve 30 gün içerisinde ilk yazılı savunmalarının istenmesi üzerine, Rekabet Kurumuna yaptıkları yazılı müracaatla 4054 Sayılı Kanunun 43/2. maddesi uyarınca ilk yazılı savunmalarını hazırlayıp gönderebilmeleri için bildirim yazısı ile birlikte **"iddiaların türü ve niteliği hakkında yeterli bilgi ve belgenin gönderilmesini"** talep etmişlerdir. Bildirim yazısı incelendiğinde bu istemin yasal ve son derece doğru olduğu görülmektedir. Dosya içerisinde bulunan bildirim yazılarında görüleceği üzere (Ek-1) soruşturma açıldığı ve açılan soruşturmaya ilişkin savunmanın gönderilmesi istendiği yazı hiçbir bilgiyi içermemektedir. Bildirim yazısında aynen **"Akdeniz Bölgesi hazır beton pazarında diğer üreticilerle fiyat konusunda ortak hareket etmek suretiyle 4054 Sayılı Kanunun 4. maddesini ihlal ettiğiniz"** denilmekte ve bu nedenle haklarında soruşturma açıldığı, 30 gün içerisinde savunmanın gönderilmesi" iletilmektedir. **İki satırlık** bu bilgiye göre teşebbüs kendisini nasıl savunacaktır? İhlalin ne zaman, nerede, kiminle, ne şekilde söz konusu olduğunu bilmeyen bir teşebbüs neye göre savunmasını yapacaktır? Bu sorunun cevabı **"Savunma yapamayacaktır"** şeklinde olacaktır. Teşebbüsün suçlamaya karşı kendisini savunabilmesi için önaraştırma raporundaki iddiaları, toplanan delillerden kendisiyle ilgili olanlarını, soruşturma kararını ve gerekçelerini görmek, incelemek zorundadır. Teşebbüsler yazılı olarak kendileriyle ilgili belgelerin, ilk inceleme ve ön araştırma raporunun gönderilmesi ya da incelemelerine imkan sağlanmasını talep etmişler, bu talep de gerekçesiz red edilmiştir (Ek-2). Rekabet Kurumu Başkanlığının bu tavır ve kararları 4054 Sayılı Kanunun 43 ve 44. maddelerine açıkça aykırıdır. Şöyle ki:

Her idari işlemin Yetki, Şekil, Sebep, Konu ve Maksat olmak üzere beş unsuru bulunmaktadır. Bunlardan Şekil Unsuru; idari işlemin tesisi için yetkili idari makamca izlenmesi gerekli yöntemi (usulü) ve idari işlemin hukuk düzeninde aldığı biçimi, maddi varlığı anlatır. İdari işlemin şekil unsuru bakımından hukuka uygun olmaması, yöntem ve biçim kurallarına uygun olarak tesis edilmiş bulunmasına bağlıdır. Usul (yöntem) kuralları, idari işlemin

hukuk düzeninde varlık kazanabilmesi için geçirmesi gereken aşamalarla ilgili kurallardır. İdari işlemin, hukuka uygun biçimde doğabilmesi için bu kurallara uyulması zorunludur. Türk İdari Hukuk Sisteminde henüz tüm idari işlemler için geçerli usul kurallarını düzenleyen genel bir İdari Usul Yasası mevcut değildir. Kimi hizmet alanları için geçerli usul kurallarını düzenleyen usul yasaları ve kimi de maddi yasalarla düzenlenmiş usul kuralları vardır. 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 43 ve 44. maddesi usul kurallarını öngören, bu anlamda maddi bir yasadır.

4054 Sayılı Kanun'un 43. maddesinin 2. fıkrası "Kurulun, başlattığı soruşturmaları ...15 gün içinde ilgili taraflara bildireceğini, tarafların **İLK YAZILI SAVUNMALARINI** 30 gün içerisinde göndermelerini isteyeceğini, taraflara tanınan **ilk yazılı cevap verme** süresinin başlayabilmesi için Kurulun bildirim yazısı ile birlikte, **iddiaların türü ve niteliği hakkında** yeterli bilgiyi taraflara göndermesi gerektiğini" öngörmüş, Kanun'un 44.maddesinin 2. fıkrası da; "Haklarında soruşturma açılan tarafların, **soruşturma açıldığı tarihten, sözlü savunma hakkını kullanma taleplerine kadar** kurum bünyesinde kendileri ile ilgili düzenlenmiş **her türlü evrakın** ve mümkünse elde edilmiş **her türlü delilin bir nüshasının** kendilerine verilmesini isteyebileceğini" vurgulamıştır. Kendileriyle ilgili düzenlenmiş her türlü evrak ve delilin bir nüshasını isteme hakkının, bu belgeleri Kurum'daki dosyada da bizzat incelemeyi kapsadığı açıktır.

Yasa koyucunun, 43. maddenin 2. fıkrasında "...ilk bildirim yazısıyla birlikte iddiaların türü ve niteliği hakkında yeterli bilgilerin taraflara gönderilmesini" 44. maddenin 2. fıkrasıyla da "...soruşturmanın açıldığı tarihten sözlü savunma hakkını kullanma taleplerine kadar kurum bünyesinde kendileriyle ilgili düzenlenmiş her türlü evrakı, delilleri isteme hakkı" tanınırken **savunma hakkına** gösterdiği özeni, verdiği önemi ortaya koymaktadır. Bunu Kanun'un ilgili madde gerekçesinde de çok net bir şekilde ortaya koymaktadır. 4054 Sayılı Kanun'un 44. madde **gerekçesi** aynen şöyledir: "Kurul'un **SORUŞTIRMALARI GİZLİ DEĞİLDİR. Savunma hakkının** tam olarak kullanılabilmesi için sözlü savunma toplantısına kadar, taraflar Kurul'ca kendileriyle ilgili olarak düzenlenmiş her türlü evrakın ve delilin bir nüshasını alabilmektedirler. Böylelikle, **savunma hakkının TAM ve EKSİKSİZ** kullanılması mümkün olacaktır.

SAVUNMA HAKKI disiplin soruşturmalarının, adlî ve idarî ceza soruşturmalarının en önemli müesseselerinden biridir. Hakiki ve hükmi şahıslara kanuni düzenlemelere dayanarak isnadda bulunmak ne kadar doğal ise, suçlanan kişilere yeterince savunma hakkı tanınması da o kadar tabiidir. Bu hak, insan hakları sözleşmeleri, anayasalar ve yasalarla teminat altına alınmıştır. 4054 Sayılı Kanun'un 43/2 ve 44/2. maddelerinin açık hükümlerine rağmen, aleyhine soruşturma açılan, idari para cezası tehdidiyle suçlanan teşebbüslere de hiçbir kısıt konulmadan savunma hakkı tanınması gerekir. Gerekliliğin ötesinde bu lazime yasa emridir. Aksine karar ve uygulamalar savunma hakkının kısıtlanmasıdır ve kanuna aykırıdır.

06-69/931-268

Kurul tarafından Konya, imsa, Kadıahmetoğulları ve zgür imento A.Ş. ile ilgili tesis edilen ceza kararı – idari işlem Şekil unsurunun yasaya aykırılığı sebebiyle sakattır. O nedenle kararın bu kısmına katılmamaktayım.

M.Sıra ASLAN
Kurul yesi

Ek 1 ve 2: 4 adet belge